Nr. 63 (7331) P WARSZAWA, PIĄTEK 4 MARCA 1938 r. R. XL

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada

ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy. w soboty do 3 popoł

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5.13-80
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 112

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, bez odnoszenia zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
oddziały: „NAPRZÓD" Kraków, ul. Sw. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA" Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN" Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI" Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64 „ROBOTNIK RADOMSKI" Radom, ul. Kelles-Krauza 1. „ROBOTNIK POZNAŃSKO-POMORSKI" Poznań, ul. Stroma 24. „ROBOTNIK BIAŁOSTOCKI" Białystok, Rynek Kościuszki 29.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Losy gabinetu Chamberlaina

znajdują się w rękach... Mussoliniego

CHAMBERLAIN.

W kołach angielskiej partii konserwatywnej utrzymują, że Chamberlain nie ma zamiaru odkładać ewent. rekonstrukcji swego Rządu na czas późniejszy, lecz, że pragnie ją przeprowadzić obecnie. Możliwe jest nawet, że rekonstrukcja ta dokonana zostanie w czasie nadchodzącego najbliższego weeck-end'u lub o tydzień później. Prem. Chamberlain ma przede wszystkim zająć się obsadzeniem stanowiska lorda prezydenta tajnej rady królewskiej. Lord Halifax, który dotychczas zajmował to właśnie stanowisko, nie ma zamiaru łączyć go ze stanowiskiem ministra spraw zagranicznych. Utwierdza się zresztą obecnie przekonanie, że nominacja jego nie będzie miała charakteru przejściowego i urzędowanie jego potrwa dłużej, niż tylko trzy miesiące. Wchodzi tu w grę wzgląd na przyszłe wybory parlamentarne. Wydaje się bardzo prawdopodobnym, że prem. Chamberlain, jeśli odniesie konkretne rezultaty w swej polityce zagranicznej, zechce powodzenie swe odpowiednio zdyskontować i zwróci się do wyborców o potwierdzenie podjętej obecnie polityki Rządu. Jeśliby się polityka Chamberlaina nie powiodła, to w takim razie powstałaby wogóle kwestia zmiany Rządu, a w każdym razie przede wszystkim zmiany premiera i ministra spraw zagranicznych. O ileby to nastąpiło, to na czoło życia politycznego W. Brytanii wysuniętyby został automatycznie były min. spraw zagr. Eden, bądź to w charakterze ministra spraw zagranicznych przy Winstonie Churchillu, jako premierze, bądź też jako nowy leader „bloku narodowego" w natychmiastowych wyborach.

Zeznania Czernowa i Hrynki na moskiewskim „procesie czarownic"

Brednie o Międzynarodówce socjalistycznej

(STRESZCZENIE WEDŁUG SPRAWOZDANIA PAT).

Na wczorajszym posiedzeniu Sądu moskiewskiego przesłuchano dwóch oskarżonych Hrynko i Czernowa (nie ma on, oczywiście, nic wspólnego z tow. Wiktorem Czernowym, przywódcą S. R. rosyjskich). Obaj nie tylko potwierdzili zeznania, złożone w śledztwie, lecz uzupełnili je dobrowolnie jeszcze nowymi obciążającymi ich zeznaniami.

KRESTINSKI BOHATER PROCESU MOSKIEWSKIEGO.

Hrynko „przyznał" się do udziału w „trockistowskiej" organizacji ukraińskiej, opisując sw. działalność w gospodarce narodowej. W latach 1934/35 „trockistowska" organizacja ukraińska przerodziła się w organizację „nacjonalistyczno - faszystowską", która stawiała sobie za cel oderwanie Ukrainy od Związku Sowieckiego. W tym okresie Hrynko nawiązał kontakt ze spiskiem wojskowym, w którym brali udział również Jakowlew, Gamarnik, Piatakow, Rykow, Jakir i Krestinskij.

Gdy prokurator zapytuje Krestinskiego, czy to prawda, **Krestinski zdecydowanie zaprzecza.**

Omawiając zewnętrzne rzekome prace „bloku prawicowo - trockistowskiego„ Hrynko podkreślił, że trockiści bojkotowali pakt francusko - sowiecki. Bucharin również stał na tym stanowisku. Poza tym Hrynko zaznacza, że o spisku Tuchaczewskiego wiedzieli: Bucharin, Rykow, Rosenholc i Jagoda.

Czernow o swych przestępstwach mówił z takim zapałem i oburzeniem, jakby był nie oskarżonym, lecz prokuratorem.

Podczas swego pobytu w Niemczech na kuracji Czernow otrzymał rzekomo instrukcję od Rykowa w obecności Tomskiego, dziś nieżyjącego, nawiązania kontaktu z tow. Danem, przewódcą mieńszewików. Za jego pośrednictwem nawiązał rzekomo kontakt z Międzynarodówką Socjalistyczną, która miała mu dopomóc do zmobilizowania opinii zgaranicznej przeciw ZSSR., oraz uzyskania pomocy państw kapitalistycznych dla organizacji „prawicowo - trockistowskiej" w razie dojścia jej do władzy.

Podkreślić poza tym należy, że Jagoda został aresztowany w roku ubiegłym pod zarzutem przestępstw natury kryminalnej, a obecnie oskarżony jest o przestępstwa natury czysto politycznej.

Sztab japoński obawia się ataku na Szanghaj

Ustąpienie pani Czang-Kai-Szek?

Jak donosi prasa chińska, obecnie co noc Japończycy w Szanghaju oświetlają niebo nad miastem reflektorami, obawiając się ataków samolotów chińskich. Po ostatnim napadzie samolotów chińskich na wyspę Formozę, Japończycy specjalnie obawiają się ataku lotniczego na Szanghaj, gdzie znajduje się główna baza wojsk japońskich.

***

Komunikat chiński kwatery głównej donosi, że na południowym odcinku frontu w rejonie kolei Tientsin — Pukow ostatnio większych walk nie zanotowano. Japończycy koncentrują się w Pengpu, gdzie znajduje się przeszło 10 tys. żołnierzy japońskich, przeszło 100 czołgów i blisko 50 samolotów. Oddział japoński, który usiłował posunąć się w kierunku m. Szaniao został zaatakowany przez Chińczyków i odparty, przyczym na placu boju zostało 100 zabitych Japończyków. W rejonie Wuhu, na południe od Nankinu, Japończycy otrzymali znaczne posiłki i przeszli do natarcia.

***

Według krążących pogłosek, pani Czang - Kai - Szek ustąpiła ze stanowiska szefa lotnictwa chińskiego z powodu oporu i strajku lotników sowieckich, którzy nie chcieli służyć pod dowództwem kobiety. Agencja Reutera podaje również, że krążą inne pogłoski na ten temat, tłumaczące ustąpienie pani Czang - Kai - Szek żądaniem jej, by na pokładach samolotów pilotowanych przez lotników cudzoziemskich znajdowali się zawsze strzelcy chińscy obsługujący karabiny maszynowe.

Hollywood pod wodą

Powódź nienotowana od 400 lat nawiedziła Kalifornię

Wylewy rzek w południowej Kalifornii przybrały tak ogromne rozmiary, jakich nie notowano od 400 lat.

Hollywood jest całkowicie izolowany i odcięty przez powódź. Straty spowodowane przez katastrofę powodzi są olbrzymie. Obliczają je na przeszło 3 miliony dolarów. Liczba ta dotyczy głównie strat jakie poniosły różne towarzystwa filmowe.

Wielu mieszkańców a przede wszystkim znaczna część słynnych gwiazd filmowych i aktorów nie może opuścić swych willi i rezydencji otoczonych przez wezbrane fale powodzi. W wielu miejscach ludność jest zmuszona posługiwać się łódkami lub naprędce zbitymi tratwami by zaopatrywać się w artykuły pierwszej potrzeby.

Sytuacja jest niesłychanie niebezpieczna, gdyż służba meteorologiczna przewiduje dalsze, jeszcze bardziej gwałtowne, ulewy i burze. Czerwony Krzyż został zmobilizowany dla niesienia pomocy ofiarom żywiołu.

Gwałtowne wylewy rzek wytworzyły poważne komplikacje w komunikacji kolejowej w okręgu Los Angeles. Dwa pociągi towarzystwa „Southern Pacific" zostały zablokowane w Santo Susanna. Inny pociąg, wiozący 250 pasażerów, unieruchomiony został w Indio. Wylewy rozszerzają się w kierunku północnym i północno-zachodnim od Los Angeles.

Na frontach hiszpańskich

panuje chwilowo spokój

Radio faszystów hiszpańskich donosi, że na wszystkich odcinkach frontu panował całkowity spokój. Jedynie na kilku odcinkach nawiązany został pojedynek artyleryjski, zresztą bez poważniejszych rezultatów.

Zagrożona niepodległość Austrii

Rząd angielski będzie się interesował losem Austrii ale jej nie poprze

W angielskiej Izbie Gmin poseł Labour Party Henderson zgłosił nagły wniosek, żądający wypowiedzenia się Rządu na temat sytuacji w Austrii.

Henderson wyraził wątpliwość co do dalszej egzystencji Austrii jako państwa niepodległego. Henderson domaga się wobec tego od Rządu brytyjskiego moralnego poparcia Austrii przez podtrzymanie deklaracji Delbosa, w której Francja stwierdza, że niepodległość Austrii uważa za niezbędną dla pokoju europejskiego.

Premier Chamberlain w odpowiedzi stwierdził, że zdaniem Rządu nie istnieją podstawy prawne dla określenia zawartego porozumienia z Hitlerem, jako pogwałcenie postanowień traktatu pokojowego w Saint Germain lub genewskiego protokułu, że niepodległość Austrii nie może ulegać zmianie bez zgody Ligi Narodów. Dokonało się faktycznie porozumienie 2 mężów stanu co do pewnych zarządzeń podejmowanych dla polepszenia stosunków między obu krajami. Należy obecnie, zdaniem premiera, czekać rezultatów tego porozumienia.

Biorąc to pod uwagę premier uważa wynurzenia Delbosa z ubiegłej soboty za bardzo cenne. Rząd brytyjski ze swej strony będzie w dalszym ciągu bacznie obserwował wydarzenia w Austrii okazując temu krajowi jaknajwięcej zainteresowania.

***

Havas donosi z Wiednia, że ustąpienie w dn. 1 marca szefa sztabu generalnego gen. Jansa stoi w związku z układem w Berchtesgaden.

Z codziennej krwawej kroniki Palestyny

Wczoraj wieczorem znaleziono na torze kolejowym z Haify do Jerozolimy skrzynkę napełnioną materiałem wybuchowym.

W nocy doszło do walki z terrorystami nad zachód od Hebronu. W czasie walk padło kilku zabitych i rannych.

Władze angielskie w Palestynie zarządziły nowe środki ochrony w związku z przyjazdem nowego Wysokiego Komisarza sir Harolda Mac Michaela.

Kodeks pracy uchwalony

przez francuską Izbę Deputowanych

W nocy z środy na czwartek Izba Deputowanych uchwaliła w kolejnym czytaniu 408 głosami przeciwko 90 całość projektu Kodeksu Pracy po zmianach zaproponowanych przez komisję.

Zuchwały napad

na autobus pocztowy

Wczoraj wieczorem czterech nieznanych sprawców dokonało w Katowicach — Ligocie na ul. Franciszkańskiej napadu rabunkowego na ręczny ambulans pocztowy, transportowany przez dwóch pocztylionów przy asyście przodownika Jana Wałacha z miejscowego posterunku policji. Bandyci postrzelili bardzo ciężko przodownika Wałacha w okolicę kręgosłupa i nerek, po czym sterroryzowawszy pocztylionów groźbą zastrzelenia, zrabowali kasetkę żelazną z zawartością 6.500 zł., oraz dwa worki z pocztą. Po dokonaniu rabunku bandyci zbiegli. Przodownik Wałach, przewieziony do szpitala miejskiego w Katowicach zmarł około północy. Za zbrodniarzami wszczęto energiczny pościg i zarządzono w okolicznych lasach obławę, która do tej pory trwa. Dochodzenia prowadzą władze prokuratorskie i policyjne. (PAT.).

Kontrola... idei

w Japonii

Jak donosi agencja japońska „Domei", minister spraw wewnętrznych, Suetsugu, oświadczył, że „Rząd japoński będzie kontrolował wszelkie idee, które mogą się stać niebezpieczne dla interesów narodu, pokoju i porządku".

Wielka mowa Negrina

Dn. 26-go lutego premier Rządu hiszpańskiego tow. dr. Negrin wygłosił na posiedzeniu gabinetu mowę, transmitowaną przez rozgłośnie Republiki. Ponieważ urzędowe agencje większości państw mniej lub więcej bojkotują Hiszpanię ludową, mowy Negrina albo wcale nie dały, albo dały z niej kilka zdań. Poniżej zamieszczamy najcelniejsze ustępy z mowy Negrina, która wywołała w kraju wielkie wrażenie.

RZĄD A NARÓD.

Rząd Republiki — oświadczył Negrin na wstępie — jest dumny z tego, że zawsze dążył do ścisłego informowania kraju o przebiegu wojny. Żadnego epizodu nigdy nie ukrywano i nie zniekształcano. Ta metoda przestrzegania całkowitej prawdy jest usprawiedliwiona mocnem zaufaniem, którym nacechowane są wszystkie decyzje Rządu. Tak może postępować tylko Rząd, który może liczyć na przywiązanie narodu, tylekroć manifestowane i okazywane.

REPUBLIKA ZWYCIĘŻY.

Obdarzony tym autorytetem, zwracam się dziś do wszystkich Hiszpanów, tych w okopach i tych na tyłach, i oświadczam wszystkim: Republika hiszpańska zwycięży, naród hiszpański *odniesie zwycięstwo całkowite, bezsporne, druzgocące*, naród nasz bowiem ma dostateczną po temu energię i więcej, niż potrzeba, środków, by zwycięstwo to wywalczyć.

TERUEL.

Następnie premier szeroko omawia walki o Teruel. Stwierdza, że cel strategiczny walk — odciągnięcie faszystów od ofensywy na Madryt — został w pełni osiągnięty, że faszyści mogli odzyskać Teruel jedynie dzięki nowym transportom sprzętu wojennego ze strony Niemiec i Włoch, że Teruel w ogólnym bilansie wojny jest tylko epizodem, który w niczym nie zmienił sytuacji na froncie, ale który nie tylko pokrzyżował plany faszystów, lecz ponadto zdziesiątkował najlepsze ich oddziały bojowe.

OBOWIĄZEK CHWILI.

Obecnie — ciągnął dalej premier — obowiązkiem naszym jest danie żołnierzom naszym materiału niezbędnego do odniesienia zwycięstwa. Obowiązek ten nakłada poważne ciężary na Rząd i na ludność. Albowiem, jak wszystkie nasze zwycięstwa naszym są dziełem i nie były shańbione protekcją zzewnątrz, tak też musimy na dal sami rozwiązać nasze trudności. Artylerii i lotnictwu wroga, t. j. cudzoziemców, należy przeciwstawić odpowiednie masy artylerii i lotnictwa republikańskiego. Zadanie to jest wykonalne. *Rząd stwierdza to w krótkich słowach, lecz z całym przekonaniem. Rząd liczy na bohaterstwo robotników antyfaszystowskich*, którzy będą szczęśliwi, że przez powiekszenie wydajności pracy będą mogli dostarczyć żołnierzom materiału, niezbędnego do odniesienia zwycięstwa. Rząd bierze na siebie nowe zobowiązanie i nową odpowiedzialność: zaopatrzyć armię w broń i wszystko co konieczne do wywalczenia zwycięstwa.

„NIEINTERWENCJA".

Dalej tow. Negrin w gorzkich, a druzgocących słowach, analizuje sławetną „nieinterwencję". Mówca stwierdza, że „*wojna w Hiszpanii nie kończy się dlatego, że Europa tego nie chce*", że interesy Hiszpanii poświęcono cudzoziemcom, że pozwolono Włochom na opanowanie wysp Balearskich, a Niemcom — wybrzeży, a jedni i drudzy tworzą dla siebie bazy operacyjne.

„*Z powodu Hiszpanii Europa powinnaby się rumienić ze wstydy*". Dopóki Republika hiszpańska nie posiadała armii, punkt ciężkości pomocy, okazywanej faszystom hiszpańskim, polegał na dostarczaniu „ochotników". Z chwilą, gdy z pięciu krajów świata popłynęli do Republiki prawowici ochotnicy i dopomogli do obrony Madrytu, zaczęto mówić o wycofaniu ochotników.

Obecnie sprawa wycofania ochotników jest dla Republiki rzeczą drugorzędną, na pierwszy zaś plan wysunęła się sprawa uzbrojenia.

WSZYSTKO DLA UZBROJENIA ARMII!

Rząd ma możność określenia czasu, niezbędnego dla pełnego uzbrojenia armii. Czas ten będzie tym krótszy, im wysiłek ludności będzie większy. *W każdym razie będzie to okres krótki*. Rząd posiada dość środków, by zakupić niezbędny sprzęt wojenny na rynkach światowych. Ale ponieważ nikt mu sprzętu nie chce sprzedać, więc sami wyprodujemy sprzęt: *zobowiązanie to bierzemy na siebie wobec armii!* Uzyska ona artylerię i lotnictwo, które utorują drogę do zwycięstwa. Sceptycy przekonają się o tym i pewnego dnia można będzie powiedzieć, że *ewakuacja Teruelu była jedyną operacją wojenną, która pod pozorem porażki, stała się punktem wyjścia zwycięstwa Republiki*.

Hiszpania republikańska nie liczy na katastrofy europejskie, na wojnę powszechną, którąby może nic nie pomogła Hiszpanii, a mogłaby też zaszkodzić. *Liczymy wyłącznie na własne siły*. Z połączenia trzech wysiłków armii, tyłów i Rządu, wyrośnie zwycięstwo Republiki.

ANI PIĘDZI ZIEMI HISZPAŃSKIEJ CUDZOZIEMCOM!

Mowę swą zakończył tow. Negrin słowami następującymi:

„Kilka dni temu awanturnik międzynarodowy zapowiedział cynicznie, że będzie rozporządzał dowoli losami naszej ojczyzny. *Nigdy do tego nie dojdzie*. Naród hiszpański nigdy nie pozwalał, by obca nim rządziła wola. Walczył w przeszłości i walczy dzisiaj o prawo wyłącznej decyzji o swym losie.

Wola zwycięstwa winna rozebrzmieć niby śpiew, wszędzie, i w fabrykach maszyn, i na polu, i w biurach, a w tekście do tej pieśni, którą ofiarujemy naszym bohaterskim żołnierzom, będzie refren: *Ani piędzi ziemi hiszpańskiej cudzoziemcom!*

Komisarze i żołnierze armii ludowej! Wszyscy Hiszpanie wysilają się, by prześcignąć się wzajemnie. Róbcie to samo! Ani piędzi ziemi cudzoziemcom! Z surową dyscypliną, z przygotowaniem sumiennym, z nieprześcignionym heroizmem, uczyńcie z armii naszej armię zwycięską Hiszpanii niepodległej, wolnej i szczęśliwej"!

Przegląd prasy

BIUROKRATYCZNA ALCHEMIA.

W „Gazecie Polskiej" p. Ipohorski - Lenkiewicz zajmuje się kwestią biurokracji. Biurokracja, powiada, jest dobra, tylko mechanizm szwankuje. **Brak decyzji** — oto kwestia! Więcej decyzji! — i sprawa będzie rozwiązana! „Filozoficzny kamień" biurokracji zostanie wynaleziony. Ach, jak to proste!

Wydaje się, iż tego rodzaju stanowi rzeczy winna być wydana najbardziej nieubłagana walka. Urzędnicy kwlifikowani muszą *nauczyć się decydować* i ponosić za tę decyzję *odpowiedzialność*. Prawo decyzji winno stać się obowiązkiem, a nie kompetencją fakultatywną. Urzędnik winien z reguły — po zapoznaniu się z istotą sprawy — *wydać decyzję* w granicach swojej kompetencji i umieć tę decyzję obronić.

W ten sposób „wielki problem" jest załatwiony. Nareszcie! Nie uciekać przed odpowiedzialnością, wydawać decyzję! i już!

Autor widocznie nie chce wiedzieć, że ucieczka przed odpowiedzialnością wiąże się z **SYSTEMEM**. Biurokrata boi się pobierać decyzję w ważniejszych sprawach, bo patrzy na każdą sprawę nie merytorycznie, wedle treści, lecz z punktu widzenia partyjnego (właśnie) — śledzi za tym, jakie tam są „prądy", na górze. Sztuczne zdolności do „decyzji" się nie tworzy.

A pozatym — wogóle biurokracja bez silnej **kontroli** (prawdziwy Sejm, demokratyczny samorząd, swobodna prasa) swych zagadnień nie rozwiąże należycie. Żadna alchemia tu nie pomoże.

KONGRES LUDOWCÓW.

Prasa konserwatywna, OZONowa i endecka na dobre „wzięły się" do Kongresu ludowców. W „Czasie" artykuł wstępny, to samo w „Kur. Porannym", to samo w „Warszawskim Dzienniku Narodowym".

Wszyscy jednomyślnie stwierdzają: **OD ENDECJI** ludowcy odcięli się bardzo stanowczo. Pod tym względem wątpliwości nie ma. Podkreśla to silnie „Kurier Poranny" i oświadcza, że w ten sposób Stronnictwo Narodowe zostało **IZOLOWANE.**

Endecki dziennik nie może zato z tym się zgodzić. Gwałtownie polemizuje z wywodami prasy demokratycznej i pociesza się — jak może:

Ludność wiejska staje się coraz mniej chłopską w znaczeniu klasowym, o jakie chodzi „Robotnikowi". Czuje się ona *coraz bardziej nierozdzielną częścią narodu*, myśli kategoriami coraz szerszymi i żyje pełniejszym nurtem życia politycznego, niż poszczególne klasowe ruchy.

Wieś polska żywiołowo niemal nawiązuje do ideologii narodowej i staje w szeregach ruchu narodowego.

Otóż łaskawy dziennik endecki pomieszał tu dwie różne rzeczy przy pomocy znanego w logice chwytu — **podwójnej terminologii**. „Chłop staje się coraz bardziej częścią narodu". To **prawda** — w tym znaczeniu, że coraz bardziej przyswaja sobie kulturę narodu. „Staje w szeregach ruchu „narodowego". Oczywiście **nieprawda** — bo tu „naród" jest użyty w sensie bardzo wąskim, mianowicie — w sensie partii endeckiej.

A „Czas" wyraża nadzieję, że ruch ludowcowy się podzieli — na chłopów bogatszych i biedniejszych. Widocznie konserwa chciałaby utworzyć stronnictwo agrarne, łączące obszarników z bogatymi chłopami.

O POLEMIKACH.

„Głos Narodu" polemizuje z artykułem tow. J. Kwapińskiego, — z artykułem, zamieszczonym w „Dzienniku Ludowym" z dn. 25 lutego. Polemika wykazuje, że „Głos Narodu" **nie zrozumiał wcale, o co chodziło tow. Kwapińskiemu.**

„Głos Narodu" ponadto, polemizując z artykułem tow. J. Kwapińskiego, **plącze nazwiska** i uznaje raptem ni stąd ni zowąd za autora tow. Z. Żuławskiego.

Czy lojalność **każdej** polemiki nie wymaga przynajmniej **odczytania każdego artykułu aż do końca** i... zapoznania się z nazwiskiem autora?

Tak nam się wydaje...

Bo jakież można mieć zaufanie do sprawozdawcy prasowego „Głosu Narodu", jeżeli nie uwzględnia on nawet tych elementarnych wymogów swojej pracy zawodowej.

CZYM JEST GDAŃSK?

Dowiadujemy się o tym z niektórych słusznych wywodów włoskiego korespondenta wileńskiego „Słowa". Trochę okrężna droga? Rzeczywiście. Ale to nie szkodzi! Z Rzymu niektóre rzeczy lepiej widać. Otóż p. E. Majerski wierzy w to, że „Anschluss" (przyłączenie Austrii do Niemiec) wkrótce dojdzie do skutku i pisze tak:

Anschluss w całym tego słowa znaczeniu się robi i kto zna nastroje austriackie, nie może wątpić, że chodzi o miesiące, czy najwyżej lata: Wiedeń stanie się tym, *czym jest obecnie Gdańsk, ekspozyturą partii hitlerowskiej, rządzoną autokratycznie z Berlna*.

No, teraz wiemy już napewno, czym jest Gdańsk. Wiedzieliśmy coprawda i dawniej, ale skoro dziennik wybitnie prohitlerowski nasze stanowisko potwierdza, więc nikt z czytelników wątpliwości mieć nie będzei. **„Rządzony autokratycznie z Berlina"**... Ale co na to „P. I. P."?! I czy nie należałoby — w myśl znanego powiedzonka — **„na palce patrzeć!"** takiemu „alarmiście"?!

K. CZ.

Obrady Sejmu

Ustawa emerytalna. Kobiety w wojsku. Wydział Rolniczy na Uniwersytecie Stefana Batorego. Celibat nauczycielek. Dodatek mieszkaniowy dla nauczycieli

Ustawa emerytalna

Pos. Ostafin zreferował zmiany, jakie Senat poczynił w ustawie emerytalnej.

Uchwalona nowela ze zmianami wprowadzonymi przez Senat kładzie nareszcie kres krzywdzącemu podziałowi emerytów na polskich i państw zaborczych. Wynikłe stąd wydatki znajdują całkowite pokrycie w budżecie.

Referent osobiście zadowolony jest z poczynionych zmian, podnosi jednakże, że władze naczelne zrzeszeń emerytalnych wywołują ferment wśród zrzeszonych emerytów.

Rezolucja uchwalona przez komisję dotyczy t. zw. zaborczych emerytów z przedsiębiorstw państwowych. Ponieważ nowela uchyla skreślenie ¼ służby tylko w stosunku do pracowników państwowych, *rezolucja wzywa ministrów Komunikacji, oraz Poczt i Telegrafów, aby znaleźli środki finansowe do zastosowania tej ustawy również do emerytów zaborczych swoich przedsiębiorstw*.

W głosowaniu Sejm przyjął zmiany Senatu wraz z rezolucją.

Powszechny obowiązek służby wojskowej

Z kolei pos. Sarnecki zreferował ustawę o powszechnym obowiązku wojskowym.

Ustawa ta rozszerza obowiązek służby wojskowej na wszystkich obywateli z wyjątkiem absolutnie niezdolnych do służby stałej lub pomocniczej, a także przestępców.

Ustawa zawiera postanowienie o dokonywaniu przymusowych zabiegów chirurgicznych, jeżeli mogą one przywrócić zdolność do służby wojskowej.

Nowa ustawa wprowadza służbę pomocniczą i zastępczą, oraz pociąga do służby pomocniczej kobiety. Zaciąg kobiet do służby wojskowej jest ochotniczy, ale *kobiety, które złożyły deklarację ochotniczą i ukończyły przeszkolenie wojskowe, podlegają obowiązkowi odbycia służby narówni z mężczyznami.*

Ustawę przyjęto w obu czytaniach.

Wydział rolny na uniwersytecie wileńskim

Następnie przyjęto bez dyskusji ustawę o utworzeniu Wydziału Rolniczego na uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie w miejsce dotychczasowego studium rolniczego.

Referowała pos. Pełczyńska.

Uniwersytet katolicki w Lublinie

Uchwalono następnie ustawę o nadaniu uniwersytetowi katolickiemu w Lublinie pełnych praw państwowych szkół akademickich.

Celibat nauczycielek

Pos. Ligoń ze Śląska referował nowelę, zgłoszoną przez pos. Kopcia do ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli na Śląsku. Dotychczas obowiązująca ustawa krzywdziła nauczycielki na Śląsku, które zmuszała do życia w celibacie. Nauczycielka, która na Śląsku wychodziła zamąż, traciła pracę, jak za przekroczenie służbowe. Nowela pos. Kopcia obala ten krzywdzący przepis.

Sejm przyjął nowelę tę bez dyskusji.

Dodatek mieszkaniowy dla nauczycieli

Z kolei przyjęto po dłuższej dyskusji rządowy projekt ustawy o przejęciu przez Skarb Państwa wypłaty dodatku na mieszkanie dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Obecny stan rzeczy obciążał nadmiernie gminy. *Wypłata tych dodatków w gminach wiejskich i w mniejszych miastach pochłania do 60 proc. wydatków na oświatę i hamuje budownictwo szkolne*. Według nowej ustawy Skarb Państwa bierze na siebie obowiązki gmin bez zmian, przyczym przejmowanie to odbywać się ma w ciągu trzech lat kolejnych.

Pos. Hoffman zarzuca projektowi braki, gdyż nie rozwiązuje kwestii mieszkań na terenie gmin wiejskich, proponuje przeto ponowne odesłanie projektu do Komisji.

Wniosku tego Sejm nie przyjął i ustawę uchwalił.

Motywy wyroku

w sprawie pastora Niemoellera

Motywy wyroku, skazującego w sprawie wyroku Niemoellera nie zostały jeszcze opublikowane. Według informacyj zebranych w kołach naogół dobrze poinformowanych, motywy odczytane przy drzwiach zamkniętych przez przewodniczącego trybunału specjalnego w Moabicie, stwierdzają m. in., że:

1) trybunał nie wypowiedział się w sprawach dotyczących religii;

2) po przeprowadzonym przewodzie sądowym, trybunał nabrał pewności, że oskarżony nie działał z głębokiego przekonania;

3) oskarżony musiał zdawać sobie sprawę z konsekwencji swych słów, gdyż wśród tłumu biorącego udział w nabożeństwach, znajdowały się również jednostki, których obecność w świątyni nie była wynikiem ich uczuć religijnych lecz wrogim stanowiskiem wobec państwa i partii. (PAT.).

***

Pastora Niemoeller został wczoraj ponownie aresztowany. Koła rządowe tłumaczą ten krok tym, że „łagodny wyrok wywołał pewne wzburzenie w społeczeństwie, wobec czego można było oczekiwać demonstracyj przeciwko niemu".

Kanada zmienia flagi

Nie chcą flagi brytyjskiej

Parlament kanadyjski w Ottawie obradował nad sprawą wprowadzenia nowej, narodowej flagi kanadyjskiej, dotąd bowiem Kanada używa flagi brytyjskiej. Sprawa flagi narodowej była poruszana już często, ale zawsze upadała. Tym razem zwolennikami zmiany są: premier Mackenzie King, były premier, a obecny leader opozycji, Bennett i szereg innych posłów, tak, że prawdopodobnie po obecnej sesji parlamentu Kanada odstąpi od tradycjonalnej „Union Jack" i idąc za przykładem Australii i innych dominiów, wprowadzi własną flagę.

„Rząd" gen. Franco

szuka złota w koloniach

Rada ministrów Rządu gen. Franco pod przewodnictwem samego gen. Franco uchwaliła mianować nową Radę Kredytu Narodowego w miejsce zbankrutowanej dawnej Rady Banku Państwa. Rada ministrów pomiędzy różnymi uchwałami natury gospodarczej przyjęła plan zmierzający do podwyższenia wydobycia złota w koloniach hiszpańskich.

Księżna Windsoru

uznana za najelegantszą damę świata

Jury, złożone z przedstawicielek czołowych domów mody w Paryżu, uznało księżnę Windsoru za najelegantszą damę świata — już po raz drugi. Na drugim miejscu jury postawiło księżnę Kentu, na trzecim zaś małżonkę Agi Khan'a. Lista zawiera 10 nazwisk. Ostatnie, dziesiąte, miejsce zajmuje lady Mountbattem.

40 miliardów złotych

wyda Anglia na zbrojenia

„Biała Księga" ogłoszona przez Rząd brytyjski, wykazuje, że w okresie 5-letniego planu dozbrojenia wydatki Anglii na ten cel przekroczą cyfrę półtora miliarda funtów, przewidywaną uprzednio (około 40 miliardów zł.). Program morski na r. 1938 przewiduje budowę dwóch pancerników, jednego lotniskowca, 4-ech wielkich krążowników, 3-ech mniejszych oraz szereg okrętów **mniejszego** znaczenia.

***

Poranna prasa londyńska przepełniona jest szczegółami dotyczącymi sum budżetowych, przeznaczonych na zbrojenia angielskie i wyszczególnionych w Białej Księdze. Niektóre dzienniki podają dosłowny tekst dokumentu liczącego 11 stron. W ogóle zarządzenia wydane przez Rząd w celu podwyższenia obronności państwa spotykają się w prasie z oceną przychylną.

Sieć wywiadu

w salonie kosmetycznym

Wielkie zainteresowanie wywołał w sferach towarzyskich Londynu fakt aresztowania właścicielki znanego salonu kosmetycznego Jordan, oskarżonej o zdradę państwa. W środę oddział tajnej policji zjawił się niespodziewanie w jej mieszkaniu i przeszukał piwnice jej domu, w których — według głosów prasy — znaleziono nadzwyczaj ważne dokumenty.

Czarne bociany

Według obliczeń doświadczalnej stacji ornotologicznej w Rossitten (na Mierzei Kurońskiej) w Prusach Wschodnich żyje około 200 par czarnych bocianów. Ptak ten z powodu swej rzadkości, chroniony jest w Niemczech ustawą.

Pokwitowanie

Na Robotn. Tow. Przyjaciół Dzieci

Aleksander Metelski — Ciechanów — zł. 5.

Na głodne dzieci Hiszpanii

Centralny Związek Przemysłu Budowlanego — Kraków zł. 8.50.

Na strajkujących pracowników Opery Warszawskiej

W dowód solidarności składają robotnicy Ochoty zł. 5.

100% sił męskich uzyska Pan, stosując aparat Nr. 111. Naukową broszurę wysyłamy bezpłatnie, dyskretnie „Inventus", Warszawa, Aleje Jerozolimskie 35.

Azja, Azja...

Potworny proces w Moskwie

— Jeszcze jeden „proces" moskiewski.

Te straszliwe, nieprawdopodobne „procesy" poprostu moralnie przytłaczają człowieka. Tylko wszelaka reakcja zaciera ręce: takiej kompromitacji Związku Sowieckiego nie wymyśli najzaciętszy reakcjonista, najchytrzejszy intrygant prawicowy! Ogromne wrażenie wywarł I-szy wielki proces „opozycji" bolszewickiej: Zinowjewa i Kamieniewa. Jeszcze większe wrażenie zrobił II-gi wielki proces — Piatakowa, Radka i innych. Cały świat był przerażony. Najwybitniejsi bolszewicy zdrajcami, mordercami, szpiegami, agentami Gestapo? Niemożliwe! Powstała straszliwa alternatywa: prawda czy nieprawda? Jeśli nieprawda — ileż podłości, nikczemności tkwi w tej metodzie, w inscenizacji podobnych procesów. A jeśli prawda (przypuśćmy na chwilę!), jak to się stać mogło, że cała niemal elita bolszewizmu stała się bandą szpiegów i morderców? Ta niezłomna, energiczna, wytrwała elita, którą w Polsce podziwiał np. K. Srokowski w swej rozprawce o bolszewizmie!

I oto III-ci wielki proces „opozycji". Drobniejszych nie liczymy. O czystkach, aresztowaniach i rozstrzeliwaniach, będących stale na porządku dziennym, nie piszemy. Wstrzymywaliśmy się z artykułem po pierwszych depeszach. My śledzimy — może w depeszach jest jakaś nieścisłość... Czekaliśmy na „Prawdę". Oto przed nami naresz cie pierwsza „Prawda" z artykułem o procesie: z 28 lutego. Czytamy urzędowy komunikat „TASS-a" (urzędowej agencji). Czytamy wstępny artykuł p. t. „Prawicowo - trockistowski blok morderców, szpiegów i zdrajców". Wszystkie doniesienia telegraficzne z dni ostatnich znalazły potwierdzenie. A może nawet, według „Prawdy", proces przedstawia się gorzej...

Czytamy wpierw urzędowy komunikat. Tak, istotnie oskarżeni utworzyli „prawicowo - trockistowski blok". Do „bloku" należeli Bucharin, Rykow, Jagoda, Krestinskij, Rakowskij, Rozenholc, Grinko, Czernow i wielu innych. Ten blok (czytamy dosłownie) został zorganizowany „wed'ug wskazówek wywiadu wrogich państw i postawił sobie za cel szpiegostwo, szkodnictwo, dywersję, terror, podrywanie wojskowej potęgi ZSSR, prowokowanie wojennego napadu na ZSSR, rozczłonkowanie ZSSR, oderwanie Ukrainy, Białej Rusi" i t. d. Pokazuje się, według komunikatu, że Trocki — jako szpieg — był związany z wywiadem jednego państwa już od r. 1921, zaś z wywiadem drugiego od r. 1926. Poza tem oskarżeni zorganizowali i przeprowadzili zgładzenie Gorkiego, Meżyńskiego (szefa GPU), pisarza Gorkiego... Pokazuje się dalej, że Bucharin już w r. 1918, w okresie pokoju Brzeskiego, zamierzał wraz z innymi zamordować Lenina, Stalina, Swierdłowa.

Tyle komunikat. A cytowany artykuł „Prawdy" pisze o nowym procesie tak:

„Te morderstwa (otrucie Gorkiego, Kujbyszewa, Meżyńskiego) były częścią szatańskiego planu oddania naszej ojczyzny w niewolę kapitalistycznym drapieżnikom. Trocki, Bucharin, Rykow i inni obiecali imperialistycznym zaborcom zagwarantowanie porażki armii Czerwonej i przygotowywali tę porażkę przez wydawanie tajemnic wojskowych, szpiegostwo, dywersje i akty terorystyczne".

Straszny komunikat. Straszny artykuł. Czytamy w artykule, że ci **„lokaje kapitału" nie tylko zamordowali Gorkiego i t. d., lecz zbrodniczo (widocznie chodzi o wojnę) wymordowanie milionów robotników i chłopów, zniszczenie sowieckich miast, sowieckich fabryk i kołchozów".**

Tak wygląda „oskarżenie". Miejscami nie jest pozbawione jakiegoś **koszmarnego „komizmu"**: wszak Gorkiego ponoć umyślnie „przeziębiono" przy pomocy lekarzy; wszak jeden szef GPU. (policji politycznej) ponoć chciał zamordować drugiego, następcę (Jagoda — Jeżowa)... Według wczorajszych depesz, jeden z oskarżonych (Krestinskij) **POPSUŁ** misterną robotę inscenizatorów „procesu", bo niespodziewanie oświadczył, że zeznania w śledztwie zostały zdobyte **terorem...**

Któż to siedzi na ławie oskarżonych? Bucharin, główny teoretyk partii, b. szef Kominternu, redaktor „Izwiestij". Rykow — b. premier. Krestinskij, stary partyjnik, zastępca ministra (komisarza) spraw zagranicznych. Rakowskij, b. prezes rady ministrów (komisarzy ludowych) na Ukrainie i b. ambasador w Paryżu. Rozenholc, b. minister handlu zewnętrznego. Grynko, b. minister skarbu—jeszcze tak niedawno czytaliśmy jego sążniste referaty w sowieckiej prasie, wygłaszane wśród oklasków. Czernow, b. minister rolnictwa. Jagoda, b. potężny szef b. GPU... Najwybitniejsi działacze, sztandarowi ludzie, najgłośniejsze nazwiska. Obecnie to pono — **„MORDERCY", „SZPIEDZY", „ZDRAJCY"...**

Naturalnie, akt oskarżenia jest zbudowany na **NIKCZEMNYM KŁAMSTWIE.** Kto wierzy, że taki Bucharin (podpisany zna go do brze osobiście, poznał się z nim w Zakopanem przed wojną), jest mordercą lub agentem obcego wywiadu? Bucharin jest z umysłowości swej doktrynerem („brak dialektyki", pisał o nim Lenin), ale typem człowieka przekonań, idealisty.

Skąd więc te potworne kłamstwa? Skąd ten straszny proces? Źródła główne biorą początek naturalnie w wewnętrznych społecznych przesunięciach w Rosji Sowieckiej. Obecna faza rewolucji Z. S. S. R. — to przyjście do władzy **nowej warstwy społecznej**, tej uprzywilejowanej, której przedstawicielem jest Stalin. Starych rewolucjonistów się wyrzuca, do steru powołuje się **„NOWY GARNITUR"** ludzi, nie obarczonych „przesądami" rewolucji...

A pozatem widocznie w kraju rośnie niezadowolenie. Przecież obok „procesów" odbywa się masowa czystka; w ostatnich tygodniach Centr. Komitet partii był zmuszony nawet trochę „łagodzić" te drakońskie czystki i masowe represje.

Sam fakt bezwzględnych represyj wobec starych rewolucjonistów można więc zrozumieć bez trudu. Ale trudno — na Zachodzie — zrozumieć **sposób** Stalina załatwiania się z wrogami politycznymi. Wszak, nawet caryzm, nawet hitleryzm pozostawiają swym więźniom — **honor**, nie obarczają ich takimi oskarżeniami, jak obecnie — uprzasłużeńszych działaczy: Bucharina, Rykowa, Rakowskiego. Tu już zaczyna się — **Azja!..** To nikczemne zmęczanie się nad wrogiem i doprowadzenie go nieznanymi metodami do „skruchy"! To obarczanie go najstraszniejszymi oskarżeniami, robienie zeń trucicieła, szpiega sąsiedniego mocarstwa! To straszny obraz! Z trudem w dziejach ludzkich moglibyśmy znaleźć jakąś analogię.

Ale Azja tkwi jeszcze w tym, że Stalin chyba nie zdaje sobie sprawy z tego, jakie to wrażenie robi na **Zachodzie!** I jak szkodzi nie tylko całemu ruchowi komunistycznemu, ale samemu ZSSR. W rezultacie to **wzmacnia faszyzm** międzynarodowy. Ułatwia grę państwom faszystowskim. Ale i na wewnątrz Stalin, jak się zdaje, popełnia wielki błąd polityczny. **Zwiększa dawki...** kłamstwa i obłudy. Dyktatura w końcu demoralizuje dyktatora: traci miarę, traci do reszty kontakt duchowy z krajem i zagranicą!

To „Azja" przemówiła w tym nowym procesie. Te wschodnie podstępy, kłamstwa, okrucieństwa... To może okrutnie się zemścić i na samym Stalinie i na jego systemie! Z Socjalizmem ten system, oczywiście nie ma nic wspólnego, oprócz — niestety — mienia...

K. CZAPIŃSKI.

MAŁY FELIETON

Problem opery stołecznej

Pan prezydent Warszawy Starzyński poradził delegacji pracowników Opery, aby zapukała do ofiarności publicznej, a może publiczność zechce utrzymać Operę. Słowem, odpowiedź pana prezydenta miasta Warszawy sprowadza się do krótkiego „niech Pan Bóg opatrzy".

W hierarchii naszych potrzeb Opera nie zajmuje pierwszego miejsca. To nie ulega żadnej kwestii. Ale też nie zajmuje ostatniego miejsca. Nie ma dwuch zdań co do tego, że budowa szkół jest pilniejsza. Bardziej doniosłymi potrzebami są obrona Państwa, silna flota morska, obrona powietrzna i t. p. A skoro zbiera się na FOM., na LOPP. i na fundusz budowy szkół, to nikt nie wyrazi zdumienia, jeśli, wyszedłszy którejś niedzieli na przechadzkę, zostanie zaatakowany przez rozdobną kwestarkę, uzbrojoną w znaczki, szpilki i puszkę i proszącą o ofiarę na „Halkę".

— Na co? Na halkę?

— Na wystawienie „Halki".

I obywatel, wytresowany na kweście, na kwiatkach, znaczkach i t. p., sięga do portmonetki i daje 50 groszy lub 5 groszy na wystawienie „Halki".

Następnej niedzieli kwestować się będzie na „Pajaców".

— Na co pani zbiera? Przepraszam, nie dosłyszałem.

— Na wznowienie „Pajaców" w Operze.

— Rozumiem, rozumiem.

I obywatel sięga do kieszeni i sypie do puszki garść bilonu.

W takim stanie rzeczy niektórych oper wcale nie będzie można wystawić. Na przykład „Hrabinę".

Tu każdy przechodzień okaże się demokratą.

— Na hrabinę pani zbiera?! Oszalała pani, czy co? Już doprawdy nie wiedzą, na kogo mają kwestować. Na hrabinę! Coś podobnego!

Albo na „Żydówkę". Chciałbym zobaczyć tych kwestarzy, którzy by zaryzykowali kwestę na „Żydówkę", t. j. na wystawienie „Żydówki". Zanim wyjaśniłoby się nieporozumienie, okazała by się konieczność wezwania do kwestarzy Pogotowia Ratunkowego.

Wobec nastrojów, panujących w społeczeństwie... — jak to dziś zwykło się mówić.

Jest jeszcze jedno rozwiązanie i dziwić się należy, że p. prezydent Starzyński nie wskazał na nie delegacji pracowników Opery. Mianowicie, przenieść Operę stołeczną do Centralnego Okręgu Przemysłowego, np. do Sandomierza, Dębicy lub Rzeszowa.

Tyle płynie tam milionów, że i na Operę coś by się okroiło, a pan prezydent Starzyński raz na zawsze pozbyłby się kłopotu.

ULTIMUS.

„Reorganizacja" instytucyj społecznych

(!) Od czasu do czasu i w Polsce rozlegają się głosy za „reorganizacją" gospodarstwa społecznego w duchu, przypominającym przymusowy korporacjonizm faszystowski. Tak więc niedawno musieliśmy w artykule p. t. „Pomysły nie na czasie" zwrócić uwagę na szerzone (w formie balonów próbnych?) pomysły reorganizacji przemysłu. Niewątpliwie, gdyby to się powiodło, doprowadziłoby do prób również w dziedzinie społecznej.

Na szczęście sprawy te straciły już na aktualności. Dziś już nikt nie będzie upatrywał zbawienia w korporacjonizmie typu faszystowskiego.

Przecież wszelkie próby uczynienia z korporacji organu kierowniczego w dziedzinie gospodarczej, czy socjalnej, skończyły się stuprocentowym fiaskiem. Ani we Włoszech, ani w Austrii, ani w Portugalii korporacjonizm nie wykazał się niczym pozytywnym. Stał się nędzną ozdóbką gołego faktu przemocy Państwa, drakońskiej interwencji w stosunki gospodarcze i socjalne.

Pozostało zdyskredytowane słówko... Nawiązanie do tradycyj średniowiecznych nie ma tu żadnego sensu. Korporacje średniowieczne były bardzo zazdrosne o swą niezależność. Nie tylko, że nie dozwalały na zbytnią interwencję w swe wewnętrzne sprawy, ale często trzymały państwo pod swoją przewagą.

Nie znaczy to jednak, by problem stosunku Państwa do organizacyj gospodarczych i zawodowych był tym samym zamknięty. Wprost przeciwnie. Żyjemy w okresie coraz liczniejszych prób „uplanowienia" gospodarki.

Tym samym problem społecznej oraz zagadnienie roli państwa i związków zawodowych w jego rozstrzyganiu nie straciły na aktualności. Dowodem choćby prace nad Kodeksem Pracy we Francji.

W krajach demokratycznych, które stanęły wobec realnego już problemu gospodarki planowej (Stany Zjednoczone, Belgia, Nowa Zelandia) problemy te stanęły już poprzednio i wszędzie rozstrzygano je pod znakiem pełnej swobody organizacyjnej. Okazało się więc, że planowość gospodarcza—wbrew szerzonym u nas często teoryjkom — nie ma bynajmniej ścisłego związku z totalizmem. Wprost przeciwnie. Istotna planowość musi mieć za podstawę inicjatywę i samodzielność „u dołu".

Nie ma więc żadnej sprzeczności między postulatami wolności organizacyjnej a planowością.

Nie dawno temu wyjaśnił ten problem przewodniczący angielskich trade-unionów tow Walter Citrine, przewodniczący Międzynarodówki Zawodowej. Zdarzyło się, że w czasie rozważań wspomnianego problemu w Kanadzie—wysunął ktoś tezę, że skoro mowa o „uporządkowaniu" gospodarki — trzeba również „uporządkować" odcinek społeczny, to znaczy rozszerzyć kontrolę Państwa nad organizacjami zawodowymi... Głos był odosobniony. Nie mniej jednak tow. Citrine zabrał w tej sprawie głos, tym bardziej, że jednocześnie powołano się na opinie, jakoby w Anglii istniały „surowsze" przepisy w odniesieniu do ruchu zawodowego.

W odpowiedzi na to tow. Citrine stwierdził, że w Anglii większość organizacyj zawodowych (450 na 1040) w ogóle się nie rejestruje, gdyż rejestracja nie jest tam obowiązkowa. Daje ona pewne przywileje w dziedzinie ubezpieczeniowej, podatkowej, ścigania nadużyć, nabywania nieruchomości. Są one jednak tak niewielkie, że większość związków woli z nich zrezygnować i nie zgłasza władzy statutu, zmian statutowych i składać sprawozdań, od czego wolne są organizacje niezarejestrowane. Tak więc większość związków nie podlega najłagodniejszej nawet kontroli (pomijając ogólne prawa, dotyczące wszystkich organizacyj).

Miarą swobody ruchu zawodowego jest również — kwestionowana tak długo w Stanach Zjednoczonych — swoboda ustanowienia t. zw. „closed shop", t. j. monopolu organizacji zawodowej nie tylko w ramach zakładu, ale również — całego zawodu (tak np. w przemyśle graficznym).

Wreszcie, jeśli w całym szeregu krajów mówi się dziś lub stosuje zasadę bezpośredniej interwencji państwa w konfliktach społecznych — w Anglii stroni się od tego i nawet arbitraż nie może być narzucony. Wszystko ogranicza się do rozjemstwa. Zarówno interwencja ministra pracy, przewidziana ustawowo, jak i poddanie sprawy sądowi rozjemczemu (sąd „przemysłowy" — industrial court) — względnie zastosowanie orzeczenia rozjemczego uzależnione jest od zgody obu stron.

***

Robotnicy Anglii — ojczyzny współczesnego ruchu zawodowego stoją zazdrośnie na straży swych swobód, wystrzegając się nawet cienia ich ograniczenia. Nie przeszkadza to im walczyć o reorganizację gospodarki społecznej. I nie ma w tym sprzeczności, albowiem chodzi o zarząd gospodarczy, oparty o swobodne związki i zdemokratyzowane warsztaty pracy.

Rewelacyjny pod względem dobroci puder J. J. B. SZACHA nadaje cerze idealną matowość, świeży, młodzieńczy wygląd.

Prasa na republikańskich frontach Hiszpanii

Jak podczas wojny światowej, tak samo w toczącej się wojnie hiszpańskiej wydawane są na froncie gazety. Stosunkowo jest teraz nawet więcej pism niż wówczas. Same tylko oddziały rządowe wydają około 150 gazet, z czego 92 gazety armia broniąca Madrytu. Najstarszym dziennikiem w obecnej wojnie jest „Avance" („Naprzód"). Dziennik ten ukazał się już 4 sierpnia 1936, a więc w 3 tygodnie po wybuchu wojny, redagowany przez milicjantów grupy Mangada. Początkowo odbijano go na powielaczu, teraz zaś jest drukowany. Drukarnia mieści się na aucie ciężarowym, redakcja na drugim aucie ciężarowym. Redakcja ma przy tym połączenie telefoniczne, ale również radiowe aparaty nadawcze i odbiorcze i w ten sposób jest szybko i dokładnie informowana. Samo przez się rozumie się, że oba auta idą w ślad za posuwającymi się kolumnami.

Tytuły pism noszą przeważnie znamię wojny lub wzięte są z bieżących haseł. Jest więc „Czerwona kula", „Październik", „No pasaran" („Nie przejdą tędy") i t. p.

Dzienniki te wysyłane są na front i doręczane żołnierzom bezpłatnie, dla których są jedyną rozrywką w ciężkich trudach wojennych. Z początku duże trudności sprawiało finansowanie tej prasy, ale dziś po zorganizowaniu innych odcinków wojny został także zapewniony byt finansowy pismom frontowym.

AKUSZERKA

z długą praktyką kliniczną
Przyjmuje panie przyjezdne i miejscowe. Porody, zastrzyki bezbolesne, masaże, bańki, lampy, irygacje i in zabiegi.

PORADY BEZPŁATNE

WARSZAWA, ul. LESZNO 27
I sień na prawo II piętro,
tel. 12.15.70, godz. przyjęć 9.12, 5-8.

PORADNIA ŚWIADOMEGO MACIERZYŃSTWA

imienia dr. med. J. Budzińskie-Tylickie
LESZNO 23 m. 3
Telefon 11-55-14
Zapobieganie ciąży
leczenie chorób kobiecych i bezpłodności. Porady przedślubne
Wtorek, czwartek, sobota od 9 — 1
Codziennie od 5 — 8.

40 numer „SYGNAŁÓW"

W 40 numerze „Sygnałów" (z dnia 1 marca) zamieszczają swoje prace następujący autorzy: Tadeusz Banaś, Jakób Bickels, Zbigniew Bieńkowski, Marian Bruzda, Marian Czuchnowski, Adolf Dicker, Zuzanna Ginczanka, Władysław Jawor, Maria Kuncewiczowa, Wanda Kragen, Karol Kuryluk, Izabella Pawluciówna, Marian Promiński, Franciszek Siedlecki, Michał Szulkin, Jerzy Kamil Weintraub i Karol Wende.

„Sygnały" ukazują się 1 i 15 każdego miesiąca.

Cena egzemplarza 40 gr. Prenumerata kwartalna 2 zł., półroczna 4 zł., roczna 7. Konto w PKO. nr. 503,400. Pocztowe konto rozrachunkowe nr. 1. Adres redakcji i administracji: Lwów, Hauke Bosaka 12.

Nasz „Łodzianin"

Przez szereg lat nie byliśmy w stanie stworzyć STAŁEGO ORGANU CODZIENNEGO naszej pracy w Łodzi i w okręgu łódzkim. Podejmowaliśmy różne próby; kończyliśmy je bez powodzenia.

Teraz, od kilkunastu miesięcy, wychodzi „ŁODZIANIN", wychodzi już stale, bez przerw; zdobył dla siebie tysiące prenumeratorów i czytelników; zdobył „prawo obywatelstwa" na łódzkim rynku czytelniczym. Nie tylko wychodzi, ale ROZWIJA SIĘ, kroczy naprzód.

Pierwsze, największe, trudności zostały przezwyciężone. „ŁODZIANIN", którego tradycje sięgają dwanych lat walki rewolucyjnej, „ŁODZIANIN", który ujrzał światło dzienne, jako wydawnictwo nielegalne, — związany dzisiaj, jak i wtedy, z naszym organem centralnym, — utrwala swój byt samodzielny, buduje z dniem każdym pod stawy dla swego rozmachu na wielką skalę.

***

Do dn. 20 marca trwa miesiąc propagandy „ŁODZIANINA". W niedzielę najbliższą, 6 marca, ukaże się specjalny jego NUMER PROPAGANDOWY o znacznie zwiększonej objętości z wielu artykułami pisarzy socjalistycznych i demokratycznych zarówno Łodzi, jak i całej Polski.

Liczymy, że wszyscy nasi towarzysze i przyjaciele w Łodzi i w okręgu łódzkim pomogą nam czynnie W ROZPOWSZECHNIENIU MASOWYM tego numeru. Łódź i okręg łódzki — to jeden z „kamieni węgielnych" polskiej pracy socjalistycznej, to TWIERDZA RUCHU o świetnej przeszłości i o możliwościach olbrzymich na przyszłość. Niechże „ŁODZIANIN" stanie się „potęgą prasową"!

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Zamówienia i ogłoszenia do niedzielnego numeru „ŁODZIANINA" prosimy skierowywać bezpośrednio do jego Administracji: ŁÓDŹ, AL. KOŚCIUSZKI 29, TEL. 100-99, od 9—13 i od 18—19.

Senat upartych kapitalistów

przedłuża konflikt o „kodeks pracy“

Po 3-dniowych obradach, rokowaniach i przesyłaniu sobie projektów ustawy o arbitrażu i umowach zbiorowych między francuską Izbą Deputowanych i Senatem, ustawa dotychczas nie jest załatwiona. Pomimo dużych wysiłków w kierunku kompromisu, uczynionych zarówno przez Izbę, jak i Senat, sytuacja uległa pewnej komplikacji wskutek interwencji Generalnej Konfederacji Pracy, która wystąpiła z oświadczeniem przeciwko zmianom, wprowadzonym przez Senat.

W wyniku tej interwencji deputowani socjalistyczni zaostrzyli swe stanowisko opozycyjne przeciw poprawkom senackim, pomimo mocnego dość nacisku Rządu, wyrażającego się w interwencji premiera Chautemps na posiedzeniu komisji pracy Izby Deputowanych, Izba przywróciła ponownie proponowany przez siebie tekst paragrafów, które — zdaniem Senatu — oznaczają wprowadzenie ruchomej skali płac oraz rozciągają moc obowiązującą ustawy na rolnictwo.

Senat, podrażniony zbyt długo przeciągającym się uzgadnianiem i stanowiskiem stronnictw lewicowych, dokonał pewnej demonstracji, zrywając ze stosowaną metodą przedłużania terminów kalendarzowych przez utrzymanie fikcji, że posiedzenie poniedziałkowe z dn. 28 lutego jeszcze ciągle trwa. Wczorajsze poranne posiedzenie Senatu rozpoczęło się od odczytania protokółu z posiedzenia poniedziałkowego, traktującego jako posiedzenie poprzednie. Poza tym prezes Senatu wszedł na salę przy specjalnym ceremoniale warty honorowej i biciu bębnów, co jest stosowane tylko podczas otwierania posiedzenia. W Izbie Deputowanych natomiast fikcja, że odbywa się w dalszym ciągu posiedzenie z dn. 28 lutego utrzymywana jest dalej. Na godz. 18 zwołano specjalne posiedzenie wspólnej delegacji lewicy w celu doprowadzenia do kompromisu między izbami i stronnictwami.

Ostateczne rozstrzygnięcie całego konfliktu i zbyt długo przeciągającej się sprawy projektu ustawowego, który ma tak doniosłe znaczenie dla całego życia gospodarczego Francji, oczekiwane jest we czwartek w południe.

O czym będą rozmawiać

Lord Perth i Ciano

Gabinet brytyjski na odbytym w środę posiedzeniu zatwierdził m. in. ogólne wytyczne instrukcje jakie omówione zostały w środę w czasie obrad ministrów z ambasadorem Perthem pod przewodnictwem premiera. Lord Perth odjedzie do Rzymu w sobotę. W Londynie liczą się z tym, że rozmowy te będą trwały od 6 do 8 tygodni. Na ogół wzrasta wśród angielskich kół politycznych pewnego rodzaju optymizm co do przebiegu tych rokowań.

Na temat instrukcji, jakie omawiane są z lordem Perthem, liberalny „Star“ ogłasza interesujące szczegóły, wymieniając 5 głównych punktów jakoby wysuwanych przez stronę brytyjską, jako przedmiot rozmów:

1) Stan sił zbrojnych zarówno lądowych jak i powietrznych armii włoskiej w Libii. W. Brytania uważa, że siły te są zbyt liczne, poza tym pragnęłyby wiedzieć dokładnie jakie jest ich przeznaczenie.

2) Sprawa fortyfikacyj niektórych wysp włoskich na Morzu Śródziemnym w pierwszym rzędzi fortyfikacje na położonej na zachód od Malty małej wyspie włoskiej Pantelleria.

3) Sprawa fortyfikacyj włoskich na Morzu Czerwonym na rozmaitych wysepkach włoskich zwłaszcza naprzeciw Adenu.

4) Zagadnienie źródeł Nilu i jeziora Tsana pod kątem widzenia uznania przez Włochy specjalnych przywilejów gospodarczych Wielkiej Brytanii na tych obszarach.

5) Sprawa uprawniania przez Włochy antybrytyjskiej propagandy na Bliskim Wschodzie a w szczególności w Palestynie.

Co do żądań włoskich w kołach angielskich liczą się z wysunięciem przez Włochy przede wszystkim następujących 3 punktów:

1) Żądanie parytetu morskiego z flotą brytyjską na Morzu Śródziemnym.

2) Sprawa brytyjskiej bazy morskiej na Cyprze.

3) Włoskie życzenia udziału w radzie nadzorczej kanału Suezkieko i w zyskach towarzystwa Kanału Suezkiego.

W Londynie panuje przekonanie, że ze strony włoskiej wysunięte będą również pewne propozycje, dotyczące bezpieczeństwa kanału Suezkiego. Ta ostatnia sprawa uważana jest w Londynie powszechnie za najbardziej trudną i najbardziej doniosłą o ile chodzi o utrzymanie w mocy obecnego status quo w odniesieniu do kanału Suezkiego. Ważnym elementem w tej sprawie jest również Rząd egipski.

Na moskiewskim „procesie czarownic“

załamała się reżyseria

Na środowym rannym posiedzeniu kolegium wojennego najwyższego sądu ZSRR sprawdzono personalia oskarżonych. Odczytano akt oskarżenia i przesłuchano oskarżonego Bessonowa, radcę przedstawicielstwa handlowego w Berlinie.

Po odczytaniu aktu oskarżenia wszyscy podsądni przyznali się do zarzucanych im przestępstw z wyjątkiem Krestinskiego, który cofnął swoje zeznania, złożone na śledztwie, oświadczając, że złożył je pod przymusem w czasie śledztwa. Wątpił on bowiem, czy prawdziwe zeznania, złożone podczas śledztwa, dojdą do wiadomości kierowników partii i Rządu.

Nieprawdziwe zeznania na śledztwie dawał celowo, mając zamiar powiedzieć prawdę dopiero na rozprawie sądowej, jeśli do takiej rozprawy dojdzie. Krestinskij oświadczył wyraźnie, że był trockistą do roku 1927, t. j. do czasu, kiedy trockizm był ruchem wewnętrzno-partyjnym. W listopadzie 1927 r. Krestinskij napisał do Trockiego ostry list, w którym powiadomił go o kategorycznym z nim zerwaniu. Kopia tego listu została zabrana mu podczas rewizji i powinna znajdować się w aktach.

Prok. Wyszyński oświadczył, że jest inna kopia listu do Trockiego, ale listu, o którym mówi Krestinski w aktach nie ma.

Krestinskij woła, że to być nie może. Przewodniczący przywołuje Krestinskiego do porządku.

Opór Krestinskiego prokurator usiłował złamać zeznaniami innych podsądnych, jak Bessonowa, Grynki i Rosenholca. Krestinskij wszystkiemu kategorycznie zaprzeczał.

Oświadczenie Krestinskiego wywołało ogromne poruszenie na sali. Szczególnie wśród członków korpusu dyplomatycznego i dziennikarzy zagranicznych. Jest to niezmiernie rzadki wypadek w procesach sowieckich, ażeby oskarżony cofnął zeznania, złożone podczas śledztwa. Podobny wypadek miał miejsce w roku 1932 podczas procesu Szterna oskarżonego o „zamach“ na radcę ambasady niemieckiej w Moskwie, Twardowskiego. Sztern wówczas oświadczył również, że go zmuszano w GPU do zeznań terrorem.

Bucharin wygląda mizernie i jest bardzo przygnębiony. Zmizerniał również Krestinskij, a czterdziestokilkuletni Jagoda robi wrażenie zgrzybiałego starca. Wszyscy oskarżeni zrzekli się obrony.

***

Akt oskarżenia zarzuca oskarżonym, że sformowali oni grupę spiskowców p. n. „blok prawicowo-trockistowski“, który to blok miał na celu szpiegostwo, sabotaż. Akty dywersji i terroru, zagrożenie potędze wojskowej ZSRR, sprowokowanie zbrojnego najścia na ZSRR, obalenie ustroju socjalistycznego, restaurację kapitalizmu oraz rozczłonkowanie ZSRR przez oddzielenie odeń na korzyść państw obcych Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Armenii, Azerbejdżanu i republik środkowo-azjatyckich.

Porozumienie to — zdaniem aktu oskarżenia — było ułatwione na skutek faktu, że wielu kierowników spisku było rzekomo od dłuższego czasu agentami zagranicznej służby wywiadowczej i uprawiało działalność szpiegowską na korzyść obcych wywiadów.

Wybite szyby w ambasadzie ZSRR

Dn. 1 marca b. r. wieczorem nieznani sprawcy stłukli trzy zewnętrzne małe szyby w 2 oknach gmachu ambasady sowieckiej w Warszawie. Wewnętrzne szyby tych okien nie zostały przy tym naruszone. Władze bezpieczeństwa zatrzymały trzy osoby podejrzane. Wdrożone dochodzenie jest w toku. Przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych w dniu 2 marca b. r. złożył sowieckiemu charge d'affaires wyrazy ubolewania.

Uznanie zaboru Abisynii

przez angielski... sąd

W izbie spraw cywilnych trybunału londyńskiego odbywała się wczoraj interesująca rozprawa pomiędzy cesarzem abisyńskim Haile Selassie a towarzystwem telegraficznym „Cable and Wireless“. Haile Selassie zaskarżył towarzystwo „Cable and Wireless“ o zwrot 10.613 funt. szterlingów, należących się Abisynii w ramach układu, zawartego pomiędzy Rządem abisyńskim i tym towarzystwem w sprawie serwisu radiotelegraficznego między W. Brytanią i Abisynią.

Towarzystwo, nie kwestionując, że suma powyższa należy się Rządowi abisyńskiemu, odmawia jednak wypłaty tej sumy Haile Selassiemu, twierdząc, że pieniądze te zwrócone być powinny faktycznej władzy suwerennej Abisynii.

Przedstawiciel towarzystwa podkreślił, że Rząd włoski, jako rządzący faktycznie w Abisynii, domaga się zwrotu tej sumy, a towarzystwo „Cable and Wirelless“ nie ma zamiaru płacić dwa razy. W związku z tym stanem rzeczy, zwrócono się do Foreign Office z prośbą o wyrażenie w tej sprawie miarodajnej opinii. Odpowiedź Foreign Office brzmi w sposób następujący:

„Rząd brytyjski uznaje Rząd włoski, jak Rząd de facto w tej części Abisynii, w której Rząd włoski sprawuje władzę, a według informacji Rządu brytyjskiego, Rząd włoski obecnie sprawuje władzę faktyczną nad całą Abisynią, wobec czego Rząd brytyjski uznaje Rząd włoski, jako Rząd de facto w całej Abisynii“.

Ustrój adwokatury

Projekt uchwalony przez komisję prawniczą

Sejmowa komisja prawnicza pod przewodnictwem wicemarszałka Podoskiego zakończyła na środowym posiedzeniu rozprawę nad rządowym projektem ustawy o ustroju adwokatury.

W szczególności projekt przyjęty przez komisję prawniczą:

1) przywraca aplikację sądową zakonczoną egzaminem sędziowskim, jako konieczne stadium przygotowania do zawodu adwokackiego; 2) zwiększa wymagania od adwokatów, przechodzących do adwokatury z innych zawodów prawniczych, zachowując jednak na czas do 31 grudnia 1940 r. prawo wpisu na listę adwokatów dla osób, które nabyły to prawo na podstawie przepisów dotychczasowych, z uwagi na konieczność szanowania zasady praw nabytych, choćby to były nawet prawa publiczne; 3) umożliwia Naczelnej Radzie Adwokackiej sprawowanie kontroli w interesie ogółu adwokatury i ludności nad rozsiedleniem adwokatów; 4) rozszerza uprawnienia ministra sprawiedliwości w zakresie regulowania dopływu nowych sił do adwokatury; 5) nakłada na okręgowe rady adwokackie obowiązek odpowiedniego doboru patronów dla aplikantów adwokackich; 6) wprowadza zasadę wynagrodzenia aplikanta adwokackiego przez patrona za pracę w jego kancelarii; 7) dopuszcza aplikantów adwokackich do zastępowania patronów nietylko w sądach grodzkich i okręgowych, ale także i w sądach apelacyjnych; 8) przewiduje utworzenie przy Sądzie Najwyższym Izby do Spraw Adwokatury, złożonej z sędziów Sądu Najwyższego i członków Naczelnej Rady Adwokackiej, a powołanej do rozstrzygania w charakterze drugiej i ostatniej instancji: a) odwołań od uchwał okręgowych rad adwokackich, odmawiających wpisu na listy adwokatów i aplikantów adwokackich lub postanawiających skreślenie z listy oraz b) odwołań od wyborów sądów dyscyplinarnych, w których oskarżał lub wniósł odwołanie prokurator (art. 5, 47 — 53, 115).

Ponadto projekt:

9) rozszerza uprawnienie samorządu adwokackiego przez przyznanie Naczelnej Radzie Adwokackiej nietylko prawa udzielania opinii na żądanie władz państwowych o projektach aktów ustawodawczych lub rozporządzeń, ale także prawa przedstawienia z własnej inicjatywy postulatów w dziedzinie ustawodawstwa i stosowania obowiązujących przepisów; 10) zwalnia samorząd adwokacki od danin publicznych w tej samej mierze co i samorząd terytorialny; 11) określa ściślej kompetencje walnych zgromadzeń izb adwokackich (art. 12) przewidując jednocześnie, że adwokaci obowiązani do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu, mogą być zastąpieni przez kol.-pełnomocników (art. 14); 12) przewiduje możność kontrolowania przez Naczelną Radę Adwokacką uchwał walnych zgromadzeń izb w sprawach budżetu i składki rocznej a także wyboru przez to zgromadzenie członków rad okręgowych i sądów dyscyplinarnych (art. 20); 13) wprowadza nową organizację naczelnej rady adwokackiej, ktora odtąd ma się składać: a) z 24 członków z wyboru izb adwokackich po trzech z każdej izby, b) z 12 członków z wyboru Prezydenta R. P. oraz c) z 6 członków z wyboru Naczelnej Rady Adwokackiej (art. 36).

W końcu komisja uznała za konieczne wprowadzić do projektu ustawy przepisy przejściowe, upoważniające Naczelną Radę Adwokacką do powołania na obszarze całego państwa pierwszych po wejściu w życie ustawy okręgowych rad adwokackich i sądów dyscyplinarnych oraz corocznego w ciągu najbliższych trzech lat uzupełnienia składu tych organów. (Chodzi tu o Warszawę i Kraków).

Przyznanie Praw Wolnej Wszechnicy Polskiej

W środę obradowała pod przewodnictwem pos. Pochmarskiego sejmowa komisja oświat w obecności p. ministra W. R. i O. P., prof. Świętosławskiego i podsekretarza stanu Alexandrowicza.

Na posiedzeniu tym rozpatrywany był projekt ustawy złożony przez pos. J. Hoffmana w sprawie nadania Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie pełnych praw państwowych szkół akademickich.

Po dyskusji, w której podnoszono znaczenie i zasługi tej uczelni, komisja uchwaliła następujący wniosek:

„Komisja oświatowa po rozważeniu wniosku pos. Hoffmana zwraca się do Ministerium W. R. i O. P. z apelem, by po wszechstronnym zbadaniu stanu naukowego oraz warunków materialnych zasłużonej w życiu polskm Wolnej Wszechnicy — wystąpiło z wnioskiem nadania tej uczelni pełnych praw państwowych szkół akademickich“.

Zredukowany nauczyciel

strzela do urzędnika kuratorium

We środę przed południem jeden ze zwolnionych nauczycieli kontraktowych Michał Nawrocki, cierpiący na chorobę nerwową, oddał w gmachu Kuratorium Okr. Szkolnego w Poznaniu kilka strzałów rewolwerowych do radcy wydziału personalnego kuratorium, Mikietyńskiego. Strzały chybiły. Sprawcę przytrzymano i osadzono w areszcie śledczym.

Samobójstwo przy telefonie

Z Równego donoszą o niezwykłym dramacie, jaki rozegrał się w rozmównicy tamtejszego urzędu pocztowego. Oto służba pocztowa została zaalarmowana odgłosem strzałów w kabinie telefonicznej. Po otwarciu kabiny znaleziono dwuch ciężko rannych młodych ludzi, 23-letniego Stanisława Gadulskiego, syna dyrektora miejscowego wydziału Banku Polskiego, oraz 18-letniego ucznia gimnazjum, Aleksandra Wiergórskiego, syna prokurenta tegoż banku.

Ustalono, że strzały oddał Gadulski po rozmowie telefonicznej ze swym ojcem. Rannych odwieziono do szpitala. Szczegółów jeszcze nie wiadomo. Możliwe, że zachodzi tu wypadek podwójnego samobójstwa, nie jest jednak wykluczone, że Gadulski zastrzelił kolegę, a następnie usiłował popełnić samobójstwo.

Hitlerowcy spiskowcy

na Śląsku Polskim

W sądzie apelacyjnym w Katowicach zapadł wczoraj wyrok w sprawie odwoławczej przeciwko 34 oskarżonym o utworzeniu i należenie do tajnej organizacji pod nazwą „Wanderbund“.

W pierwszej instancji sąd okręgowy w Katowicach skazał 28 oskarżonych na karę więzienia od 8 miesięcy do dwóch i pół lat, a 6 oskarżonych na dom poprawy.

Sąd apelacyjny zatwierdził wyrok sądu okręgowego. (PAT).

WIADOMOŚCI SPORTOWE

LEKKOATLETYKA

OBRADY MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI LEKKOATLETYCZNEJ.

W Paryżu zakończone zostały obrady Kongresu Międzynarodowej Federacji Lekkoatletycznej. Na Kongresie powzięto szereg ważnych uchwał. M. in. Kongres postanowił podzielić wszystkie państwa, należące do Federacji, na trzy klasy.

Do pierwszej klasy zaliczono 10 najsilniejszych państw lekkoatletycznych, mianowicie: Finlandię, Francję, Kanadę, Niemcy, Anglię, Węgry, Włochy, Japonię, Szwecję i Amerykę. Polskę zaliczono do drugiej klasy, która obejmuje ogółem 17 państw, mianowicie: Danię Grecję, Indie, Irlandię, Holandię, Nowozelandię, Norwegię, Polskę, Poł. Afrykę, Szwajcarię, Jugosławię.

Pozostałe państwa w liczbie 27, zaliczono do trzeciej klasy.

Długą dyskusję wywołał wniosek o przełożenie terminu igrzysk olimpijskich na koniec września, lub na początek października. Wnioskodawcy motywują swoje propozycje tym, że w sierpniu w Tokio panują upały, które się odbiją ujemnie na rozgrywkach. Ostatecznie Kongres większością głosów postanowił pozostawić sprawę terminu igrzysk do decyzji międzynarodowego komitetu olimpijskiego, przy czym gdyby komitet olimpijski nie zgodził się na przełożenie terminu igrzysk wówczas Federacja zażąda aby wszystkie imprezy lekkoatletyczne odbywały się dopiero po godz. 15-ej, kiedy upały są już nieco mniejsze.

WSPANIAŁY WYNIK CUNNINGHAMA na 1500 MTR.

Na zawodach lekkoateltycznych w Hali Amerykanin Glenn Cunningham osiągnął na 1500 mtr. świetny czas 3:48,4.

Na tych samych zawodach Thompson skoczył wzwyż 2,01 m. Gordon skoczył wdal 7,01 m., a Ganslien uzyskał w skoku o tyczce wynik 4,15.

TENIS

SUKCESY NASZYCH TENISISTÓW W MONTE CARLO.

W dalszych rozgrywkach międzynarodowego turnieju tenisowego w Monte Carlo Hebda odniósł duży sukces w postaci zwycięstwa nad Francuzem Brugnonem 6:1 6:1. Drugi z polskich zawodników, Tłoczyński, wygrał z Jaquement 3:6 6:0 6:4.

W grze pojedyńczej pań Jędrzejewska pokonała Jarvis 6:1 6:1, a Siodówna przegrała po zaciętej walce z Chinką Hoa Hing 4:6 6:1 6:3. Chinka, jak wiadomo, pokonała niedawno słynną Francuskę Mathieu.

W rozgrywkach o puchar Butlera w drugiej rundzie para Tłoczyński-Spychała odniosła niespodziewany sukces nad doskonałą parą szwedzką Schroeder — Wallen 6:3 6:4 8:6.

W rozgrywkach o puchar pań para Jędrzejowska — Siodówna przegrała z parą angielską Scott—Thomas 6:3 1:6 1:6.

REWANŻOWE SPOTKANIE JĘDRZEJOWSKIEJ ZE SKRIVEN

W sobotę rozegrany zostanie w Monte Carlo finał gry pojedyńczej pań. Przypuszczalnie do finału zakwalifikują się: Jędrzejowska oraz Angielka Scriven, która pokonała Polkę przed kilku dniami na turnieju w Beaulieu Mecz finałowy będzie miał zatym charakter rewanżowy.

JĘDRZEJOWSKA ZAPROSZONA DO ANGLII.

W dniach 25 do 30 kwietnia odbędzie się w Bournemouth (w Anglii) wielki międzynarodowy turniej tenisowy, zorganizowany z okazji 50-cio lecia angielskiego związku tenisowego. Organizatorzy zwrócili się do polskiego związku lawntenisowego z propozycją wysłania Jędrzejowskiej na te zawody. Prawdopodobnie polski związek lawntenisowy nie przyjmie zaproszenia ze względu na zbyt wczesny termin.

POLSCY TENISIŚCI ZAPROSZENI DO FRANCJI.

Francuski wiązek tenisowy zaprosił polskich tenisistów na międzynarodowe mistrzostwa Francji, które odbędą się w Paryżu w dniach od 2 do 12 czerwca. Polski związek tenisowy nie powziął jeszcze w tej sprawie decyzji.

SPORTY WODNE

GRODEK JAGIELLOŃSKI—BAZĄ SPORTÓW WODNYCH MAŁOPOLSKI.

We Lwowie odbyło się ostatnio plenarne posiedzenie Okręgowej Rady Sportowej. Na zebraniu tym omówiono zakres działalności pracy sportowej na najbliższy okres, poświęcając szczególnie wiele uwagi pracom inwestycyjnym, które w niedalekiej przyszłości zostaną zrealizowane we Lwowie i w większych miastach Małopolski Wschodniej. Następnie zebranie zastanawiało się nad możliwością stworzenia w Małopolsce ośrodka sportów wodnych w którym zostałby scentralizowany cały sport wodny Małopolski Wschodnej. W dyskusji wysunięto kilka nadających się do tego celu miejscowości wypowiadając się niemal jednomyślnie za rozbudową Gródka Jagiellońskiego z jego kilkoma stawami który dzięki dogodnemu połączeniu przez Wereszczycę z Dniestrem, stworzy idealną bazę wypadową na jeden z najpiękniejszych szlaków wodnych w Polsce.

Ostatnie depesze i wiadomości na czele numeru

Rada Miejska Zduńskiej Woli

zaprotestowała przeciwko projektowi ustawy samorządowej

Śladem innych Rad Miejskich, które składają protesty przeciwko wniesionemu do Sejmu projektowi ordynacji wyborczej do 6-ciu miast Polski, Rada Miejska w Zduńskiej Woli, na posiedzeniu w dniu 24.II r. b., uchwaliła jednomyślnie na wniosek klubu P. P. S., rezolucję treści następującej:

„Niżej podpisani radni m. Zduńskiej Woli protestują przeciwko ograniczeniom samorządu, przeciwko naruszaniu równości prawa wyborczego jakie wprowadza projekt rządowy ustawy samorządowej dla 6-ciu największych miast Polski, przewidujący kurialną ordynację wyborczą.

Stwierdzamy, iż projekt rządowy ogranicza nie tylko prawo samorządu miejskiego, ale co gorsze, zawiesza zasadę powszechności i równości praw wyborczych obywateli do tak ważnej dla ludności instytucji, jaką są Rady i Zarządy Miejskie. Przeciwko takiemu ograniczeniu nabytych praw ludu zakładamy stanowczy protest i domagamy się wycofania krzywdzącej ustawy samorządowej".

Zaznaczamy, iż Rada składa się z 24 radnych, w tej liczbie jest 3 z PPS., 13 „sanatorów", 2 ortodoksów, 2 sjonistów i 5 endeków.

Tragiczny wypadek

Przed paru dniami w mieszkaniu policjanta Czesława Zdanowicza 15-letni syn ich sąsiadów Bójko, manipulując rewolwerem, spowodował wystrzał. Kula ugodziła w pierś 12-letniego Henryka Zdanowicza.

Wiadomości z całej Polski

KUPIEC Z 2.800 KAMYCZKAMI DO ZAPALNICZEK

Na podwórzu domu przy ul. Źródlanej l. 18 we Lwowie aresztowała policja przybyłego ze Stryja kupca Bernarda Schora. Przy przybyłym w czasie rewizji znaleziono: 2 i pół kg. sacharyny i 2.800 sztuk kamyczków do zapalniczek, pochodzących z przemytu. Schora oraz zakwestionowany towar odstawiono do dyspozycji straży granicznej.

POBIŁ MATKĘ I UTOPIŁ W STUDNI

We wsi Lidawa w pow. zdołbunowksim kowal Andrzej Jaszczuk wszczynał ustawiczne spory na tle majątkowym z mieszkającą u niego matką.

Kiedy ta przyszła do kuźni i czyniła synowi wymówki, syn chwycił kawał łomu, uderzył nim matkę w głowę, poczem napół żywą rzucił do głębokiej studni. Zbrodniarza aresztowano.

ŚMIERTELNE OFIARY NA PRZEJEŹDZIE KOLEJOWYM

Pociąg towarowy zdążający z Koluszek do Skarżyska, najechał między Grabkowem i Opocznem na niestrzeżonym przejeździe na furmankę, zabijając 32-letniego Ign. Laseckiego i jego 60-letnią matkę Katarzynę, mieszkańców wsi Psary pow. opoczyńskiego. Wóz został rozbity, konie wyszły cało.

KRWAWY DRAMAT NA DWORCU W CHORZOWIE

W nocy rzuciła się pod pociąg pośpieszny, zdążający ze Lwowa do Gdyni, na stacji kolejowej Chorzów Miasto, 20-letnia Franciszka Gajdzińska z Bobrownik, pow. będziński.

W momencie wjazdu pociągu na peron dziewczyna rzuciła się pod koła lokomotywy, które zupełnie ją zmasakrowały, tak, że poniosła śmierć na miejscu.

Gajdzińska pracowała w Chorzowie jako ekspedientka. Według domniemań, przyczyną jej rozpaczliwego kroku był zawód miłosny. Nie pozostawiła żadnego pisemnego wyjaśnienia swego tragicznego kroku. Znaleziono tylko przy niej bilet tygodniowy.

SAMOBÓJSTWO KIEROWNIKA AGENCJI POCZTOWEJ Z POWODU REDUKCJI.

Kierownik ajencji pocztowej w Gosławicach pod Radomskiem, — Edward Szparag, odebrał sobie życie wystrzałem rewolweru w skroń. Powodem rozpaczliwego czynu było zwolnienie Szparaga z posady.

SKAZANIE 42 PRZEMYSŁOWCÓW ŁÓDZKICH.

Przed sądem starościńskim odpowiadało 42 przemysłowców łódzkich oraz właścicieli zakładów rzemieślniczych, pociągniętych do odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie składek, potrąconych robotnikom na rzecz ubezpieczalni społecznej. Sąd starościński skazał wszystkich oskarżonych na grzywny do 300 złotych.

Z Górnego Śląska

Z dziejów ciemnoty

Dusze pisały listy z czyśćca...

Pisaliśmy już o procesie wybawiciela potępionyc hdusz w Rybniku. Pierwsza rozprawa została odroczona. Również druga rozprawa nie przyniosła odrazu wyroku. Natomiast wyszły na drugiej rozprawie nowe ciekawe szczegóły i listach, przez dusze z czyśćca do oskarżonej Oślizlokowej pisanych.

Oskarżona była bogatą kobietą. Posiadała tartak, cegielnię, wielką kamienicę, duże gospodarstwo rolne i — dużo pieniędzy. Oszust Kalnik, dobrze obeznany ze stanem majątkowym Oślizlokowej, postanowił ulżyć jej tak dużego ciężaru majątkowego i zbogacić się tanim kosztem.

Na drugiej rozprawie zeznawał przodownik policji Węgrzyk, który czytał wszystkie listy, dostarczone przez Kalnika Oślizlokowej. Były tam także listy, pisane przez dusze, przebywające w czyśćcu. W jednym z tych listów dusze grożą, że zniszczą cały majątek Oślizlokowej, że pioruny spalą cegielnię i tartak, że wszystko rozleci się w gruzy, jeżeli nie otrzymają natychmiastowej pomocy. Dusze skarżyły się dalej, że muszą znosić wielkie męki, smażą się w smole i t. d. Jeżeli nie zostaną wykupione z czyśćca, wówczas będą straszyć w domu, gdzie mieszka Oślizlokowa i nie dadzą jej nigdy spokoju. Wystraszona tymi groźbami kobieta zbierała pieniądze i nawet obciążyła majątek, by tylko zadowolić buntujące się dusze. Dopiero dzieci Oślizlokowej, widząc, że cały majątek może powędrować do „czyśćca", zaczęły temu przeciwdziałać.

Wspólnota Interesów instaluje się w Libuszy?

Według niesprawdzonych zazie informacji, największy koncern przemysłowy na Śląsku, „Wspólnota Interesów" podjęła ostatnio rokowania w sprawie nabycia rafinerii nafty w Libuszy, należącej do firmy „Standard Nobel", którą — jak wiadomo — przejęła niedawno firma „Vacuum Oil Company" w Czechowicach.

Rafineria w Libuszy została przez „Vacuum Oil Company" przenaczona na zagładę i miano w najbliższym czasie ją rozebrać, przy czym bardziej wartościową część urządzeń już usunięto i wywieziono do Czechowic. Ponieważ Libusza leży w bliskości terenów, gdzie „Wspólnota Interesów" zamierza eksploatować rudę, zaś teren rafinerii przystosowany jest do celów przemysłowych (tory dojazdowe, energia elektryczna, budynki fabryczne i mieszkalne), „Wspólnota Interesów" zamierza wyzyskać te urządzenia dla urządzenia tam na miejscu prażalni rudy, laboratoriów i t. d.

Rafineria w Libuszy kiedy była w ruchu zatrudniała około 4.000 robotników i likwidacja jej uważana była za klęskę społeczną w tamtejszych okolicach. Z tych też względów zamiary co do jej rozebrania trzymane były w tajemnicy. Zamiar nabycia tego obiektu przez „Wspólnotę" jest na rękę zarówno likwidatorom, którzy obawiali się słusznie, że przy zupełnej likwidacji mogą się temu przeciwstawić w bardzo zdecydowanej formie robotnicy, jak i miejscowa ludność, która w ten sposób uzyska możność zarobkowania.

Pokwitowania

Komisja Centralna Związków Zawodowych w Polsce kwituje z odbioru następujących kwot, — wpłaconych na głodne dzieci w Hiszpanii.

Klub Kobiet przy Szkl. Dom. W. S. Mieszk.	zł. 25,40
Oddział II Malarzy w Krakowie, Dajwór 3	10,—
OKR. PPS. Łódź	97,40
Wpłacone kwoty do administracji „Robotnika"	587,—
Dzielnica „Powiśle" P. P. S.	11,70
Mec. M. Gordon Warszawa	10,—
C. Z. Górników Schodnica	30,—
Rada Zw. Zawod. w Częstochowie	16,—
Rada Krajowa Związków Żydowskich I rata	600.—
Kom. Okr. Zw. Zawod. Białystok	25,75
Doz. Dom. Kraków, Oddział I	14,—
Rada Krajowa Związków Żydowskich, II rata	450,—
Rada Krajowa Związków Żydowskich, III rata	200,—
Oddział XI C. Z. P. Skórz. w Warszawie	100,—
Rada Krajowa Związków Żydowskich, IV rata	550.—

Wyrok śmierci na mordercę

Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał w środę sprawę Ludwika Leśniewskiego, groźnego przestępcy, który spędził już 21 lat w więzieniu, a w 2 dni po zwolnieniu po odbytej ostatnio karze popełnił w Bydgoszczy morderstwo na osobie Czechowiczówny.

Za zbrodnię tę został skazany przez sąd okręgowy w Bydgoszczy na dożywotnie więzienie. Sąd Apelacyjny zmienił ten wyrok i skazał Leśniewskiego na karę śmierci. Wskutek kasacji skazanego Sąd Najwyższy uchylił wyrok i przekazał sprawę ponownie do Sądu Apelacyjnego, który ponownym wyrokiem skazał Leśniewskiego na karę śmierci.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Kącik radiowy

DZIŚ 4.3. Piątek.

11.15 „Na dworze Króla Zygmunta" — słuchowisko dla szkół.

17.00 Urszulanki na Polesiu — mówi Matka Ledóchowska.

17.15 „Szlakiem rozśpiewanej włóczęgi".

19.00 „Theatrum Sancti Casimiri" — audycja w oprac. dr. Piotra Śledziewskiego.

20.00 Koncert symfoniczny, dyr. Emil Cooper, soliści: Flora Moulaert-Maas i Wacław Kochański.

Radio warszawskie

PIĄTEK, 4 marca.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 7. Dziennik por. 7.15 Muzyka z płyt. 8. Audycja dla szkół. 11.15 „Na dworze króla Zygmunta"— słuchowisko. 11.40 Duety z oper włoskich z płyt. 12. Hejnał. 12.03 Aud. połud. 15.30. Wiad. gospod. 15.45 „Pięć wróbli w jednym pudle" — opow. dla dzieci. 16. Rozmowa z chorymi. 16.15 Koncert rozrywkowy. 16.50 Pogad. akt. 17. Urszulanki na Polesiu — pogad. 17.15 Piosenki ameryk. trampa. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18. Komunikat śniegowy i Wiad. sport. 18.10. Płyty. 18.30 Program. 18.35 Aud. dla wsi. 19. „Theatrum Sancti Casimiri". 19.30 Piosenki. 19.50 Pogad. akt. 20. Koncert symf. Emila Cooper'a oraz soliści:: Flora Moulaert - Maas (śpiew) i Wacław Kochański (skrzypce). 22.50 Ostatni dziennik.

WARSZAWA II. 13. Koncert rozrywkowy z płyt. 14. Parę informacyj. 14.05 Program. 14.10 Koncert kameralny. 15. Reportaż. 15.15 Wiadomości sport. 15.20 Orkiestra A. Furmańskiego. 18. Sonaty Beethovena (płyty). 18.40 Pieśni polskie i obce w wyk. M. Grąbczewskiego. 19.05 Muzyka lekka z płyt. 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22. „Sen życiem" — szkic literacki K. Irzykowskiego. 22.15 Muzyka lekka z płyt.

SOBOTA, 5 marca.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.15 „Śpiewajmy piosenki". 15.45 **„Baśń o siedmiu krukach — słuchowisko dla dzieci. 16.15 Holeman: Dziewczyna w oknie — wyk.** Flora Moulaert - Mass **(sopran) z tow. Ork. P. R. pod dyr. G. Fitelberga.** 16.50 Pog. akt. **17.00 Nab. z Ostrej Bramy w Wilnie. 17.50 Nasz** program. 18.00 Wiad. sportowe. 18.10 Pog. społ. 18.15 Piosenki w wyk. M. Fogga (płyty). 18.30 Program. 18.35 Aud. dla wsi. 19.00 Aud. dla Polaków za granicą. 19.50 Pog. akt. 20.00 **Koncert rozrywkowy.** W przerwie o godz. 20.45 Dziennik. 21.45 **„W kółko Macieju" — skecz W. Raorta.** 22.00 **Koncert popularny.** 22.50 Ost. dziennik.

WARSZAWA II. 13.00 Koncert. 14.00 Parę informacji. 14.05 Program. 14.10 Strawiński (płyty). 15.10 Wiadomości sportowe. 15.15 Zespół Adamskiej - Grossmanowej. 18.00 Soliści. Wyk.: Halina Zachert (śpiew) i Henryk Trzonek (altówka). 18.50 Muz. lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22.00 „Przy jednym stole" — humoreska. 22.15 Muz. lekak i tan. (płyty).

KRÓTKOFALÓWKA: 24.00 Dziennik. Nabożeństwo „Spółdzielnie zdrowia na wsi". Muzyka polska. „Wilanów" — pog. Śpiew i wiolonczela. Aud. słowno - muz.

Antonio Ruiz Vilaplana **23**

STWIERDZAM, ŻE...

Hiszpania gen. Franco w oczach urzędnika sądu

Jest to budowla stara i pochylona, do której prowadzą schody, idące z pobliskiej uliczki.

Wszystko wokół jest ponure i jak gdyby okryte żałobą. Wewnątrz kilka nowoczesnych domów, zamieszkanych przez dyrekcję i urzędników; wilgoć, panująca szczególnie na niższych piętrach i całość, przypomina wieżę z bajki albo trumnę.

Do niedawna istniało w Burgos jeszcze inne więzienie, znacznie starsze, ale zostało skasowane ponieważ groziło zawaleniem.

Republika obdarzyła miasto świetnym zakładem karnym. Zbudowane na zapleczu miasta, na wielkiej równinie, nowoczesne więzienie, odcinało się na bronzowym polu swą wysmukłą sylwetką.

Żadna budowla, ani wzgórze lub wyżyna nie zasłania jego widoku. Wiatry, idące z gór Fredilla i Pancorbo, smagają je dniem i nocą, to też sprawia ono wrażenie olbrzymiego, osamotnionego okrętu na pełnym morzu Kastylii.

Prowadzi doń jedyna droga, która nie zawsze pozostaje w należytym stanie, bowiem deszcze i niepogody czynią ją w pewnych okresach trudną do przebycia. W takich okresach grupy więźniów pracują w błocie, by udostępnić dojście z miasta do tej odosobnionej wyspy.

Z punktu widzenia architektury stanowi to więzienie kwadrat, zamurowany od zewnątrz, złożony z szeregu budynków i skrzydeł, rozdzielonych, złączonych małymi podwórzami i ogródkami, — z wielkim, czworokątnym, zabłoconym podwórzem wewnątrz.

W pierwszym zewnętrznym budynku po za biurem mieszczą się mieszkania urzędników. Boczne skrzydła przeznaczone są na szpital i warsztaty, zaś budynki w głębi bloku zawierają cele do spania i — na parterze — jadalnię.

System karny, jaki tam obowiązywał, polegał na połączeniu pobytu w celi, spaceru i kolektywnej pracy.

Słyszałem nieraz, jak mówiono z wielkim uznaniem o nowym więzieniu w Burgos; pochwały te należały mu się naprawdę. Więzienie to było najlepsze w całej Hiszpanii — zarówno pod względem warunków higieny, jak też nowoczesnych instalacyj.

Wkrótce poznałem je dokładnie, gdyż jedną z pierwszych moich prac w sądzie była właśnie interwencja w związku z buntem, czy też powstaniem, jakie tam wybuchło w lutym 1935 roku.

W owym okresie zgromadzono w więzieniu, prócz śledczych i odbywających kary za zbrodnie pospolite, wielką liczbę — ośmiuset czy dziewięćset — więźniów politycznych, śledczych lub skazanych za udział w powstaniu asturyjskim w październiku 1934 roku. Wśród tych więźniów znalazł się także, odbywający karę trzydziestu lat więzienia, wódz socjalistyczny i generalissimus owego powstania, Gonzalez Pena.

Dyrektor więzienia, człowiek dobroduszny i rozumny, Julian Penialvez, republikanin starej daty, nie cieszący się z tego tytułu sympatią mieszczaństwa Burgos, zawezwał telefonicznie sędziego, zawiadamiając go o rozgrywających się wydarzeniach. Uznaliśmy natychmiast, iż sprawa jest bardzo poważna.

Wydarzenia mogły przybrać poważny obrót, ale zostały w porę zażegnane. Więźniowie kryminalni, którym dodała otuchy obecność licznych więźniów politycznych i śledczych, wszczęli bunt przeciw okrucieństwom niektórych strażników, a szczególnie przeciwko bestialstwu jednego z nich, przezwanego ironicznie „braciszkiem". Ów „braciszek" został zabity przez zbuntowanych więźniów. Ongiś był sam więźniem, a teraz słynął z okrucieństwa i sadyzmu w stosunku do osadzonych w jego celach, znęcając się nad nimi przy każdej okazji.

Po zamordowaniu owego „braciszka", udali się wzburzeni więźniowie do gabinetu dyrektora, torując sobie przemocą drogę wśród urzędników i strażników, nie wyrządzając im jednak żadnej krzywdy.

Dyrektor usiłował uspokoić wzburzone nastroje i rozkazał więźniom natychmiast powrócić do cel. Nie usłuchali go. Podniecenie wzrastało wciąż, aż dyrektor, widząc, iż nie panuje już nad sytuacją, zawezwał pomocy zzewnątrz, i miał już nakazać wkroczenie policji na podwórze więzienne, gdy Gonzalez Pena, który cieszył się wielkim autorytetem wśród współwięźniów, zdając sobie sprawę z niebezpieczeństwa, jakie im zagraża, zwrócił się do nich z następującymi słowy:

(c. d. n.)

ŻYCIE WARSZAWY

Akademja ku czci tow. A. Struga

połączona z uroczystem przemianowaniem Dzielnicy „Ochota", na Dzielnicę im. ANDRZEJA STRUGA odbędzie się w niedzielę, dn. 6 marca b. r. o godz. 11 r. w sali Dzielnicy PPS. „Ochota" ul. Grójecka 94. — Po przemówieniach, odbędzie się część artystyczna.

Komitet Dzielnicy „Ochota" prosi wszystkie Dzielnicę o uświetnienie Akademii, przez wzięcie udziału przedstawicieli Dzielnic ze sztandarami.

Konferencja wszystkich członków partji zatrudnionych w przemyśle metalowym

W niedzielę, dnia 6 marca b. r. o godz. 10 rano w lokalu Dzielnicy PPS. „Wola — Czyste" ul. Wolska 44, odbędzie się Konferencja wszystkich członków Partii zatrudnionych w Przemyśle Metalowym. Sprawy bardzo ważne! Obecność wszystkich członków Partii zatrudnionych w wyż. wym. przemyśle — obowiązkowa!

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM daje komedię amerykańską „Cieszmy się życiem".

TEATR WIELKI: Nieczynny z powodu strajku

TEATR NARODOWY. Dziś premiera „Buntu Absalona" St. Miłaszewskiego w reż. Borowskiego z Lindorfówną, Broniszówną, Macherską, Damięckim, Białoszczyńskim, Brydzińskim i Łuszczewskim. Dekoracje Jareckiego, ilustacja muzyczna Maklakiewicza.

TEATR POLSKI: Dziś komedia Schoentana „Mała Dorrit" według powieści Dickensa.

TEATR LETNI. Ostatnie przedstawienie krotochwili „Pod zarządem przymusowym".

W ostatnich próbach „Dama od Maksyma" z Mią Zimińską, Zniczem, Gellą, Grabowskim i Żabczyńskim na czele. Premiera w sobotę.

TEATR MAŁY: Dziś komedia Achard'a „Domino".

TEATR NOWY. Dziś „Miła rodzinka" („Whiteoaks") Mazo de la Roche.

TEATR KAMERALNY grać będzie jeszcze przez tydzień dzieło Tołstoja „Anna Karenina".

W sobotę 5 marca wchodzi na afisz sztuka Gabrieli Zapolskiej p. t. „Żabusia" z Jadwigą Andrzejewską w roli tytułowej, oraz Dardzińskim, Drohocką, Kitajewiczówną, Zamiłło, Kownacką, Bartówną i Maliszewskim na czele.

Wobec wielkiego zainteresowania publiczności „Anną Kareniną", w niedzielę 6 marca grana będzie ta sztuka o godz. 4-ej pop.

CYRULIK WARSZAWSKI: Dziś satyra polityczna „Przy drzwiach zamkniętych"

WIELKA REWIA: Dziś operetka Falla „Rozwódka". Pocz. punktual. o godz. 8.15 w.

TEATR „8.15". Codziennie op. Kalmana „Księżna Fedora".

TEATR MALICKIEJ: Codziennie o godz. 8 wiecz. „Kandida" w wykonaniu Malickiej, Cieszkowskiej, Bay - Rydzewskiego, Zawistowskiego i in.

TEATR MAŁE QUI PRO QUO. Dziś premiera wielkiej rewii p. t. „Skąd swąd"? z udziałem Dymszy, Chóru Dana, H. Grossówny, T. Olszy, H. Kamińskiej, Ewy Osten, A. Boguckiego i Orłowa.

STOŁECZNY TEATR POWSZECHNY. Dziś przy ul. Strzeleckiej 11/13 o godz. 19 „Zemsta" Al. Fredry. Jutro przy ul. Narbutta 14 o godz. 14.30 „Śluby panieńskie" Al. Fdery, a o godz. 19 przy ul. Szerokiej 17 „Panna Maliczewska" G. Zapolskiej.

INSTYTUT REDUTY gra codziennie w podziemiach przy ul. Kopernika 36 — 40 przedstawienia komedii Antoniego Cwojdzińskiego „Teoria Einsteina". Początek o g. 8-ej.

TEATR NOWOŚCI (Bielańska 15) gościnne występy teatru hebrajskiego „Habima" w sztuce „Dybuk". Pocz. przedstawień punkt. o godz. 8.30.

Z FILHARMONII. Emil Cooper, kapelmistrz o światowej sławie, dyrygować będzie piątkowym koncertem symfonicznym w którym wezmą udział: doskonała śpiewaczka belgijska Flora Moulaert Maas i znany artysta skrzypek, prof. Wacław Kochański, który wykona koncert Saint-Saensa. Część orkiestrową wypełnią: „Morze" Debussy'ego, Suita „Daphis et Chloe" Ravela, „Tricorne" de Falla. „Bourrèe Fantasque" Chabrier'a i in.

„ŻABUSIA" G. ZAPOLSKIEJ W TEATRZE KAMERALNYM.

Jutro odbędzie się premiera sztuki Gabrieli Zapolskiej „Żabusia", stanowiącej jedno z ogniw satyryczno-obyczajowego cyklu, do którego należą „Moralność pani Dulskiej", „Ich czworo", „Panna Maliczewska", „Skiz". Tytułową rolę „Żabusi" gra Janina Andrzejewska. inne: Dardziński. Drohocka, Kitajewiczówna, Zamiłło, Kownacka, Bartówna, Maliszewski, Olgierd.

W niedzielę 6 bm. o g. 4-ej pop. „Anna Karenina" z Grywińską po raz ostatni.

Kronika organizacyjna

PIĄTEK.

W piątek dn. 4 marca o godz. 7 wiecz. na niżej podanych Dzielnicach odbędą się Zebrania dla członków i wprowadzonych gości z referatami na aktualne tematy.

Wola — Czyste — Wolska 44, ref. tow. M. Karniol.

Jerozolima — Chłodna 30, ref. tow. B. Dratwa.

Rakowiec — Pruszkowska 6, ref. tow. Stef. Matuszewski n. t. **„Faszym, a katolicyzm".**

Czerniaków — Nowosielecka 1, ref. tow. Stanisław Gajewski.

Mokotów — Racławicka 4, ref. tow. Jerzy Rawicz n. t. **„Faszyzm, a Polska".**

Ochota — Grójecka 94, ref. tow. Rafał Praga.

Praga — Brukowa 35 m. 14, ref. tow. Julian Klein.

Marymont — Żoliborz — Krasinskiego 10.

Grochów—Dobrowoja Nr. 4 m. 1.

WARSZAWSKI WYDZIAŁ KOBIECY P. P. S.

Zebrania Kół Kobiecych na dzielnicach odbędą się:

Jerozolima — 4.3 o godz. 18-ej

Annopol—Brudno — 10.3 o godz. 19-ej.

Na porządku dziennym sprawy organizacyjne.

Ogólne zebrania kobiece odbędą się na **Dzielnicy Kobiecej przy Stow. b. Więź. Pol. Senatorska 36,** dnia 8.3 o godz. 18-tej z konferencją tow. tow. Himmlowa i Krygierowa.

Dzielnica Powązki — 9.3 o godz. 19-tej referuje tow. Himmlowa.

PODWIECZOREK PRZY MIKROFONIE.

Warszawski Wydział Kobiecy P. P. S. urządza w niedzielę 6.3 o g. 16-tej w lokalu Stow. b. Więźniów Politycznych Senatorska 36, herbatkę na którą zaprasza wszystkie członkinie partii. W programie część artystyczna.

DZIELNICA POWIŚLE. W niedzielę 6 bm. o godz. 10 rano, ul. Czerwonego Krzyża 20, pokój nr. 40, odbędzie się zebranie organizacyjne tylko dla członków Partii, na którym zostanie złożone sprawozdanie z Warsz. Konfer. Okręgowej. Obecność wszystkich członków Dzielnicy obowiązkowa.

Komunikat

Sekretariat Oddziału Warszawskiego Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (TUR) urzęduje codziennie od godz. 12-ej do 1-ej w poł., a w poniedziałki i środy dodatkowo od godz. 5-ej do 7-ej w. w lokalu Redakcji Zespołu Czasopism, Warecka 7, I piętro, telefon 230-52.

Otwarcie lokalu P.P.S. w Otwocku

W dniu 6 b. m. odbędzie się otwarcie nowego lokalu P. P. S. w Otwocku przy ul. Warszawskiej 29 (I piętro), na którą to uroczystość zapraszamy bratnie organizacje socjalistyczne, „Bund" i klasowe Związki Zawodowe z okręgu Podmiejskiego ze sztandarami.

Karty wstępu można otrzymać u sekretarza PPS w Otwocku, ul. Warszawska 29, I piętro.

Gangsterzy za kratą

Donosiliśmy o liście do ks. Michała Radziwiłła, w którym organizacja „Club of Secret Sect Legion of Death" (klub tajnej Legii Śmierci) żąda od ks. Radziwiłła okupu w sumie 4.000 zł. W razie odmowy wpłacenia sumy zostanie zabita narzeczona księcia, Suchestow.

Do władz śledczych zgłosił się Stanisław Godlewski, właściciel kilku kamienic w Warszawie, i przedstawił list, zaopatrzony w trupią główkę i dwa skrzyżowane piszczele.

W liście tym gangsterzy żądali od Godlewskiego 5.000 zł., w przeciwnym razie grozili porwaniem jego syna. Pieniądze miały być złożone w walizce, na przechowalni dworca Głównego, a kwit gangsterzy polecili przesłać pocztą główną na poste restante.

Kierownik brygady X-ej Urzędu Śledczego polecił oddać walizkę, w której znajdowały się ścinki gazet, do przechowalni, a kwit przesłać na poste restante. Jednocześnie na pocztę wysłano wywiadowców.

Onegdaj zgłosił się na pocztę główną (pl. Napoleona) do okienka listów na poste restante osobnik i podjął list na hasło „5 tysięcy" i opuścił gmach poczty.

Gangsterzy kolejno przekazywali list coraz innej osobie. List ten 4-krotnie zmieniając osobę, doniesiony został na dworzec Główny. Dopiero na dworcu jeden z młodych mężczyzn otworzył list, wyjął z niego kwit i szybko skierował się pod odbiór walizki i po odebraniu jej, wręczył oczekującemu na peronie również młodemu osobnikowi. W tym momencie wywiadowcy podbiegli, by zatrzymać gangsterów. Obaj gangsterzy, widząc wymierzone do siebie lufy rewolwerów, nie zdezorientowali się i, korzystając z momentu odjazdu pociągu Warszawa - Berlin - Paryż, wskoczyli do niego. W ślad za uciekającymi gangsterami wskoczyli również dwaj wywiadowcy. W pociągu wywiązała się walka między gansterami a wywiadowcami. W pewnym momencie jeden z gangsterów sięgnął do kieszeni, w której. jak się później okazało, miał rewolwer. Wywiadowcy obezwładnili obu i założyli im kajdanki na ręce. Pociąg zatrzymano na stacji w Milanówku i następnie obu aresztowanych przewieziono do Urzędu Śledczego przy ul. Daniłowiczowskiej.

Przy Klupińskim Wacławie, lat 19, zam. przy ul. Wolskiej 20, znaleziono rewolwer; przy Stefanie Wiśniewskim, lat 20, zam. w Milanówku przy ul. Ręcznej 23, znaleziono paszport na nazwisko Stanisława Kransztyka.

Ustalono, że listy pisali oni w biurze pisania na maszynie przy ul. Ś-to Krzyskiej 28, mieszczącym się w mieszkaniu prywatnym Jadwigi Neuding. Porównano listy, pisany do ks. Radziwiłła i Godlewskiego i stwierdzono, że pisane one były w tym biurze.

Obaj gangsterzy, decyzją sędziego śledczego, zostali osadzeni w więzieniu. Klupiński był notowany w Urz. Śl. jako homoseksualista.

KOBIETY NAD PRZEPAŚCIĄ.

Dziś na ekran kina „Victoria" zawita film p. t. „Kobiety nad przepaścią", który dzięki rewelacyjnej obsadzie i tematowi stanie się wielką atrakcją. Jest to adoptacja filmowa powieści Marczyńskiego, w reżyserii Michała Waszyńskiego i Emila Chaberskiego. Scenariusz Anatola Sterna. Ten wielki dramat obyczajowo-sensacyjny odsłania kulisy handlu żywym towarem w sposób najbardziej realistyczny. W „Kobietach nad przepaścią" ujrzymy rekordową obsadę złożoną z najznakomitszych naszych gwiazd filmowych i teatralnych. Grają tu m. in.: Maria Bogda, Nora Ney, Jadzia Andrzejewska, Tamara Wiszniewska, Elżbieta Kryńska, Alicja Halama, Stanisława Wysocka, Adam Brodzisz, Junosza-Stępowski, Aleksander Żabczyński, Stanisław Sielański i w. in.

W ucieczce przed życiem

Na ul. Pokornej usiłował otruć się kwasem solnym Edward Rutkowski, lat 30, szofer, zam. przy ul. Narutowicza nr. 3 (Okęcie). Wezwano lekarza pogotowia, który przewiózł go do szpitala na Czyste.

Karambol na jezdni

Wczoraj na rogu ul. Sierakowskiej i Muranowskiej tramwaj linii „15" uderzył jadący przed nim wózek, który ciągnął Tadeusz Kowalski, lat 24, pomocnik piekarski, zam. przy ul. ks. Ziemowita nr. 25. Wskutek upadku Kowalski doznał dwuch ran szarpanych prawej nogi, rany tłuczonej głowy oraz szeregu ogólnych obrażeń.

STUDENTKA przyjmie lekcje w zakresie szkoły powszechnej i gimnazjum. Tanio. Łacina.

Pod samochodem

Na ul. Rozbrat dostał się pod przejeżdżający samochód Stanisław Wolańczyk, lat 40, robotnik, zam. przy ul. Górczewskiej nr. 63. Doznał on rany tłuczonej głowy, potłuczenia prawego boku oraz szeregu ogólnych obrażeń. Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego udzielił mu pomocy i przewiózł do domu.

Nieszczęśliwy wypadek

Na ul. Targowej pośliznęła się i upadła Bronisława Przytuła, lat 32, handlująca, zam. na Annopolu, bud. nr. 70. Wskutek upadku doznała głębokiej rany tłuczonej głowy oraz złamania lewej nogi. Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego po udzieleniu pomocy przewiózł ją do szp. Przem. Pańskiego.

Warsztat Teatralny

Państwowy Instytut Sztuki Teatralnej organizuje obecnie trzeci cykl przedstawień, mających być sprawdzianem pracy kandydatów reżyserskich, studiujących na Wydziale Sztuki Reżyserskiej Instytutu.

Repertuar tegorocznych przedstawień „Warsztatu Teatralnego", obejmuje fragmenty lub mniejsze całości dziewięciu sztuk od „wielkiego" dramatu do współczesnego realizmu.

Po raz pierwszy obecnie w zakres repertuaru Warsztatu Teatralnego" weszły dwa niewielkie widowiska operowe.

Wybór tych widowisk nie był zbyt szczęśliwy. Rzeczą jest ciekawą, czy kandydat reżyserski sam sobie obiera sztukę, czy narzuca mu to z góry Dyrekcja. W tym drugim wypadku ostrze pretensji należało by zwrócić w stronę kierownictwa Instytutu.

Pomimo bowiem całej rewerencji, jaką można mieć dla tradycji i celowości studiów historycznych, trzeba mieć niemało pogody ducha i absolutny brak kontaktu z życiem współczesnym, żeby kandydatowi reżyserskiemu narzucić doszczętnie głupią, bezsensowną i niemelodyjną operę Bohomolca i Bogusławskiego, nie dającą reżyserowi żadnego pola do popisu.

Nie jest to więc wina reżysera p. Erwina Asera, że rola jego w zastosowaniu do tej potwornej i nużącej ramoty o „dobrym panu" musiała być dość bierna. Na czoło wykonawców wysunęła się p. Aniela Szlemińska w roli matki, której wysoka kultura wokalna ratowała sztukę. Dotrzymywali jej kroku p. Pomorski i p. Bolesław Bolko. Mniej udany p. Zygmunt Małkowski w roli Antka. Ten „syn natury" z mocno wyszminkowanymi ustami, „które grzechu pragną" raził zarówno z aktorskiego jak i dekoracyjnego punktu widzenia.

O wiele ciekawiej wyszła komedio - opera „Szkoda Wąsów" L. A. Dmuszewskiego w inteligentnej i pomysłowej reżyserii p. Ziemowita Karpińskiego.

Królową sztuki była p. Halina Kamińska w roli służącej Dorotki, która swobodą ruchów, lekkością i naturalnym a niefrasobliwym komizmem doskonale zapisała się w pamięci widzów.

Ostatnim przedstawieniem „Warsztatu" były dwa akty „Żabusi" Gabrieli Zapolskiej w opracowaniu reżyserskim p. Kazimierza Rudzkiego.

Całość widowiska, nader sumiennie i wnikliwie obrazującego tło epoki, doskonała zarówno w szczegółach rzeczowych i materialnych, jak i w nastroju. P. Rudzki w sposób przemyślany i pomysłowy zestraja wszystkie szczegóły w harmonijną całość, stylową i pełną uroku. Drobną może usterką widowiska było uwidocznienie luk między poszczególnymi scenami, pewne „puste miejsca", jakie się wytwarzają dzięki zbyt może rozlewnemu tempu sztuki — zwłaszcza w akcie I.

Na czoło wykonawców w tytułowej roli wysunęła się p. Lidia Wysocka, która zaprezentowała grę dojrzałą, świadomą swych celów, doskonale opanowany głos i ogromne bogactwo mimiczne.

Dobranym jej partnerem był p. Stanisław Grolicki w świetnie zagranej roli safanduły — meża. Nie mniej udaną i przekonywającą postać Maniewiczowej dała p. Janina Macherska, która w ostanich czasach dokonała niewątpliwego skoku w opanowaniu techniki aktorskiej.

Stylowe i pomysłowe dekoracje projektował p. Jan Rybkowski.

J. N. M.

KINO VICTORIA p. 4, 6, 8, 10 MARSZAŁKOWSKA 106 PREMIERA! FILM poświęcony tysiącom shańbionych dziewcząt!
KOBIETY nad PRZEPAŚCIĄ
Reżyseria: Michał WASZYŃSKI i Emil CHABERSKI
Role główne: BOGDA ● NORA NEY ● ANDRZEJEWSKA ● WISZNIEWSKA ● BRODZISZ ● JUNOSZA-STĘPOWSKI ● ŻABCZYŃSKI ● SAMBORSKI SIELAŃSKI ● WYDZIŃSKI WYSOCKA ● ŚWIERCZEWSKA ● JASIŃSKA i in.
Produkcja: St. NASFETER
Bilety ulgowe passe-partout nieważne!

KINO COLOSSEUM p. 5-7-9 FILM EGZOTYCZNY
HURAGAN (The Hurricane) w roli głównej „KRÓLOWA DŻUNGLI" DOROTHY-LAMOUR

MAJESTIC pocz. 5, 7, 9
W niedzielę i święta o 12 i 1.30 poranki zniżkowe
ROBERT i BERTRAND BODO—DYMSZA
BALKON 75 gr. dozw. od 12 lat PARTER 1 zł.

Kino-Teatr KOMETA ul. Chłodna 49, tel. 6.48-51.
YOSHIWARA
Dramat wg. powieści Maurycego Dekobry. Rzecz dzieje się w Tokio w „Jishiwarze" — dzielnicy kurtyzan i gejsz. Bohaterami filmu są: Sergiusz Polenow — porucznik marynarki rosyjskiej, Kohanna — gejsza samo — kuiis.
Na scenie rewia

MIEJSKI pocz. 6, 8, 10 święta 4, 6, 8, 10.
BOBBY BREEN w filmie „MAŁY CZARODZIEJ"
Ulgi ważne

NIEMA PEWNIEJSZYCH JAK „OLLA" Gum! TYLKO ORYGIN. „OLLA" GUM.

OGŁOSZENIA DROBNE

RADIO I TECHNIKA

Masz stary odbiornik? Daj jako zaliczkę na najnowsze modele radio odbiorników. RADIOSTYL, Żelazna 72, 229-25.

Co wyświetlają Kina?

ADRIA: „Dunia".
ATLANTIC: „Kid Galahad".
ANTINEA (Żelazna): „Amerykańska awantura".
AKRON (Żelazna): „Niedorajda" i „Holenderski motyl".
AMOR (Elektoralna 45): „Atak o świcie" i „Broadway - Bill".
AS (Grójecka 56): „Hrabia Monte Christo" i „Mały lord".
BAŁTYK: „Motyl hiszpański".
BIS (Elektoralna 21): „Sonata księżycowa" i „Królowa dżungli".
CASINO: „Ubóstwiana" z M. Eggerth.
CAPITOL: „Znachor"
COLOSSEUM: „Huragan".
CZARY (Chłodna 29): „W sieci wywiadu".
ELITE (Marszałk. 31a): „Prawdziwe kłamstwo Niny Petrowny" i „Kariera panny Joanny".
EUROPA: „Romans szulera".
FAMA (Przejazd 9): „Ich stu — ona jedna".
FILHARMONIA (Jasna 5): „Wzgardzona".
FLORIDA (Żelazna 61): „Flip i Flap" i „Na straży prawa".
FORUM (Nowiniarska 14): „Trójka hultajska" i „Pieśń skazańców".
HOLLYWOOD (Hoża 29): „Czar cyganerii".
HELIOS (Wolska 8): „Skłamałam" ze Smosarską.
IMPERIAL: „Trójkąt narzeczeński".
ITALIA (Wolska 32): „Nie ufaj mężczyźnie".
JURATA (Kr. Przedm. 66): „Dzieci ulicy" i „Tajemnica żółtego miasta".
KOMETA (Chłodna 49): „Yoshiwara" i rewia.
MARS (Żoliborz): „Niedorajda".
MASKA: „Zamek Tajemnic" i „Małżeństwo z pozoru".
MEWA: „Saratoga" i „Dwoje z tłumu".
MAJESTIC: „Robert i Bertrand".
MIEJSKI: „Mały czarodziej".
MUCHA (Długa 10): „Detektyw" i „Na drapaczu chmur".
NOWA TOMBOLA (Marszałk. 34): „90 minut postoju" i „Zielony sygnał".
PAN: „Zbieg z San Quentin".
PETIT TRIANON (Sienkiewicza 8) „Cafe Metropole" z Lorettą Young i „Słowik z Wiednia" z Martą Eggerth.
PALLADIUM „Zawiniłam" z Darrieux.
POPULARNY (Zamoyskiego 20):— „O czym marzą kobiety" i rewia.
PROMIEŃ (Dzielna 1): „Zapomniana symfonia" i „Syn admirała"
PRAGA (Targowa 71): „Dla ciebie Mario" i rewia.
PRASKIE OKO (Zygmuntowska 10) „Dziewczęta z Nowolipek".
RAJ (Czerniakowska 191): „Człowiek-lew".
RIALTO: „Dama na dwa tygodnie".
RENA (Długa 9): „Glond Carmen" (Marta Eggerth).
RIVIERA (Leszno 2): „Dorożkarz Nr. 13".
ROMA: Sherlock Holmes i dr. Watson".
ROXY (Wolska 14): „Dziewczęta z Nowolipek".
SOKÓŁ (Marszałkowska 69): „Droga do Rio" i „Kraj miłości".
SORRENTO (Krypska 34): „Ciotka Karola" i „Sobowtór Jacka Mortimera".
STYLOWY: „Bohater naszych czasów".
STUDIO: „Zdrajca".
SYRENA (Inżynierska 4): „Atak o świcie" i „Zmiana warty".
ŚWIATOWID: „Korsarze",
SFINKS (Senatorska 29): „Książę i żebrak".
ŚWIT: „Barbara Radziwiłłówna".
ŚWIAT (Żoliborz): „Tonny z Wiednia" i „Rozkoszna dziewczyna".
TON (Puławska 39): „Halka".
UCIECHA (Złota 72): „Ostatnia salwa.
UNIA (Dzika 9): „Niedorajda" i rewia.
VICTORIA: „Kobiety nad przepaścią".
WANDA Mokotowska 73): „Zwycięskie kobiety".

Redaktor odpowiedzialny: LUDWIK WINTEROK. Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.